ΓЕУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 55 (6490)
МАРТЫН 15
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулха

Манай агууехэ багша нүхэр Сталинай наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдан КПСС-эй ЦК-гэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хандалгада харюусан, манай ороной ажалшад ажалай ба политическэ эдэбхиеэ улам дээшэлүүлнэ. Манай республикын ажалшад, колхознигууд хүдөө ажахыгаа, тэрэнэй гол һалбари—малажалаа улам хүгжөөхын тулада бүри эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Малажалай продуктнуудаар арадай ажахын эрилтые хангахын тулада колхозно ба совхозно малажалые улам түргэнөөр хүгжөөхэ зорилго табигдана. «Ниитын колхозно ба совхозно малай тоо толгойе олошоруулхатаяа хамта тэрэнэй ашаг шэмые нилээд ехээр дээшэлүүлхэ гээшэ малажал хүгжөөхэ талаар гол зорилго байһан зандаа. Энэ зорилгые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада тон түрүүндэ бүхы колхозуудта ба совхозуудта тэжээлэй бата бэхи база байгуулха, бүхы толгой малые һайн байрануудаар хангаха, тэрэшэлэн малажалахи хүдэлмэринүүдые үргэнөөр механизацилха шухала» гэжэ нүхэр Г. М. Маленков партиин XIX съезд дээрэ хэлэһэн байна.

Колхозуудта тэжээлэй база байгуулха асуудалда парти, правительство хододоо ехэ анхарал табидаг байна. Тэжээл бэлэдхэхэ, сабшалангай, бэлшээриин газар һайжаруулха болон бусад мелиоративна хүдэлмэринүүдые механизацилхын тулада элдэб машина, зэмсэгүүдээр манай үрэн колхозуудые хангана. Малжалые амжалтатайгаар хүгжөөхэ арга боломжо колхоз бүхэндэ бии юм. Гэхэ зуура, манай республикын колхозуудай ажахын гол һалбари болохо малажал хүгжөөхэ хэрэг ехэ хойрэгдэлтэй байна. Энээнэй гол шалтагаан юуб гэхэдэ, олон колхозуудта тэжээлэй бата бэхи база байгуулха асуудал шиидхэгдээгүй, зоотехническэ заабариин ёһоор баригдаһан типовой байраар бүхы малай хангагдаагүй дээрэһээ малажал эхэнхидээ хуушан аргаар хүгжөөгдэнэ.

Табадахи табанжэл соо тэжээл үйлэдбэрилхэ талаар хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда ехэнүүд зорилгонууд табигданхай. Табанжэл соо үбһэ 80—90 процент, клубне ба корнеплодуудые 3—4 дахин, силос 2 дахин ехэ болгохо байна. Энээнэй хамта сабшалангай ба тэжээлэй культурануудай ургаса эрид дээшэлүүлхэ зорилго табигдана.

Тэжээлэй база байгуулха талаар табанжэлэй түсэб соо табигдаһан зорилгые манай республикын колхозууд амжалтатайгаар дүүргэхэ арга боломжотой. Манай республикын түрүү луговодуудай дүй дүршэл энээниие гэршэлэн тодорхойлно. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой тэжээл бэлэдхэлэй бригада жэл бүри сабшалангай газар дээрэ агротехническэ хэмжээ-ябуулга үнгэргэһэнэй ашаар үбһэ ногооной баян ургаса абадаг. Энэ бригада сабшалангай нэлэнхы газар дээрэһээ баян ургаса абаха зорилго табяад, үнгэрэгшэ жэлдэ 300 га газарһаа га бүриин 16 центнер, 115 га сабшалангай га бүриһөө 28,9 центнер, рекордно участогһаа 94,4 центнер үбһэ абаһан байха юм. Мүн нёдондо фермэ шадарай севооборот бии болгохо зорилгоор олон жэлэй ногоо тариһан байна. Энээнэй ашаар тус колхоз үбһэ тэжээлээр хүсэд хангагданхай. Республика дотороо түрүү фермэнүүдэй нэгэн болохо энэ колхозой племенной фермын үнеэд жэл бүри ехэ һү үгэдэг боложо байна. Сабшалан дээрэһээ һайн ургаса абадаг луговодууд манай республика дотор олон.

1953 ондо бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбые колхоз бүхэнэй дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангаха гэжэ республикын Хүдөө ажахын министерствые, аймгүйсэдкомуудые, КПСС-эй айкомуудые уялгалха, сабшалангай ба тэжээлэй культурануудай ургаса дээшэлүүлхэ, хээрын сабшалангай га бүриһөө 13,5 центнер, тэрэ тоодо уһалагдадаг газарай га бүриһөө 20 центнер үбһэ абаха, зеленко 28 центнер, силосно культурануудай ургаса 170 центнер, тэжээлэй корнеплод 130 центнер, хартаабха 115 центнер абаха ёһотой гэжэ мүнөөдэр манай газетэдэ толилогдоһон республикын Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй обкомой бюрогой тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Манай республикын колхозууд тэжээлэй ехэнхи хубиие сабшалан дээрэһээ абадаг. Тиимэһээ сабшалангай газарые һайжаруулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха хэрэгтэй. Сабшалангай газар харууһалаагүй һаа, һайн ургаса абахын аргагүй гэжэ республикын суута луговодууд Батышев, Санжанов гэгшэд хэлэдэг. Сабшалангай бургааһа боролжо, модо шулууень сэбэрлэхэ, намагжаһан газарые хатааха хэрэгтэй. Сабшалангые уһалха гээшэ ургасыень нилээд ехээр дээшэлүүлдэг арга гэжэ түрүү луговодуудай дүй дүршэл харуулна. Сабшалангай ургаса дээшэлүүлхын тулада түрүү луговодууд даалгагдаһан участок дээрээ түхэреэн жэл соо хүдэлмэрилдэг. Ургамалай ургажа байха үедэ шииг нойто элбэгээр үгэхын тулада үбэл хабарай үедэ тошон халяадаг, сабшалангай газар дээрэ һайрамай уһа тогтоодог, сабшалан шэбхэжүүлдэг, үтэгжүүлдэг юм. Гэбэшье, республикын Хүдөө ажахын министерствын, нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай энэ шухала асуудалда ёһо тэдыгээр хандадаг дээрэһээнь үбэлэй сагта сабшалан дээрэ хэгдэхэ ёһотой хүдэлмэринүүд ябуулагдаагүй, Ториин, Зэдын болон бусад аймагуудта энэ хүдэлмэри огтолон ябуулагданагүй. Эдэ аймагуудай колхозуудта тэжээл бэлэдхэлэй бригаданууд тараагдашанхай, сабшалан дээрэ юушье хэгдэдэггүй байха юм.

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулха асуудалые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада колхоз бүхэндэ тэжээл бэлэдхэлэй саг үргэлжын бригада байгуулха шухала. Иимэ бригада хадаа даалгагдаһан газар дээрээ түхэреэн жэл соо хүдэлмэрилхэ, тэжээлэй культурануудай тарилга хэхэ ёһотой.

Тэжээлэй культурануудай тарилгын талмай үргэдхэхэ ба ургасынь дээшэлүүлхэ шухала. Тиимэһээ тэжээлэй культурануудай—зелёнко болохо овёсой, наран сэсэгэй, тэжээлэй корнеплодуудай, люцернын үрһэ хүсэд бэлэдхэхэ хэрэгтэй.

Малажалые хүгжөөхэ, тэжээлэй база байгуулха хэрэгтэ машинно-тракторна станцинууд ехэ үүргэтэй. Сабшалангай-мелиоративна хүдэлмэриин ехэнхи хубинь МТС-үүдэй механизмуудай хүсөөр хэгдэхэ ёһотой. Мүн тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри үргэнөөр механизацилагдаха зэргэтэй. Гэбэшье, республикын олонхи МТС-үүд эгээл эдэ хүдэлмэринүүдые хэхэ договороо дүүргэдэггүй байна. МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд харьяата колхозуудайнгаа түрүүлэгшэнэртэй хамта тэжээлэй база байгуулха асуудалай түлөө харюусаха байна. МТС-үүдэй дирекци болон колхозуудай правленинүүд, партийна организацинууд тэжээл үйлэдбэрилгые үргэдхэхэ хэмжээ-ябуулга хараалжа, тэрэнээ бэелүүлхэ хэмжээ абаха уялгатай. Мүнөө үедэ сабшалан дээрэ хэгдэхэ агротехническэ хэмжээ-ябуулга үнгэргэхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха шухала.

Нютагуудтахи партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органууд малажалые улам түргэнөөр хүгжөөхын тулада тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэмжээ абаха уялгатай.

Республикын промышленна ба транспортна предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан нээгдэбэ

Үсэгэлдэр, мартын 14-дэ, Бурят-Монголой оперо ба баледэй театрын байшан соо республикын промышленна ба транспортна предприятинуудай, барилгын организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан нээгдэбэ.

Тус суглаан дээрэ КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр Г. И. Климов республикын промышленна ба транспортна предприятинуудай хүдэлмэриин 1952 оной дүнгүүд ба саашанхи зорилгонууд тухай элидхэл хэбэ.

СОВЕТСКЭ ХҮНҮҮД КОММУНИЗМ БАЙГУУЛХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛДЭ АЖАЛАЙНГАА ЭРШЫЕ УЛАМ ШАНГАДХАНА

Сталинска табанжэлые болзорһоо урид дүүргэхэбди

СТАЛИНГРАД, мартын 12. (ТАСС). Бүхэдэлхэйн шаналал-гашуудалта үдэрнүүдтэ «Красный Октябрь» заводой металлургнууд ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ, инаг Эхэ орондоо металл элбэгээр үгэхэ гэжэ шиидэһэн байна.

Үдэр һүнигүй мартенүүдтэ галай ошон сорьёно, түмэр хайлуулдаг пеэшэнүүд хүүенэ, хайлуулһан түмэр ялалзан урдана. Энэ хадаа Москвада баригдажа байһан үндэр Байшангуудай барилгада, Ленинградтахи турбинануудые баригшадта, манай Эхэ ороной бусад олон городуудта ошоно.

Булад хайлуулагша Павел Зерщиков «Красный Октябрь» заводой коллективтэй мүрысэдэг Москвагай «Серп и Молот» заводто ерэһэн байна. Энэ нүхэр Московско металлургнуудай хүдэлмэриин ябасые шудалжа, тэдэнэй түрүү дүй дүршэлые халан абаба. Нүхэр Зерщиков бригадир Анатолий Серковто ба булад хайлуулагша Иван Жильцовтэ жэлэй эхеэр абаһан уялгануудаа дахин хаража үзэхэ гэжэ дурадхаһан байна. Заводой түрүү бригада табадахи сталинска табанжэлэй түсэбэй даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөнэй инициатор болоһон байха юм.

Серков, Зерщиков ба Жильцов бүхы операцидахи үйлэдбэриин циклнүүдые хороожо, март һарын 10 үдэрэй турша соо түсэбһөө гадуур 200 тонно һайн шанартай булад үгэбэ.

Колхозно байгуулалтые бэхижүүлхэбди

ТАЛЛИН, мартын 11. (ТАСС). Эстониин социалистическэ хүдөө ажахын ажалшад газетэнүүдтэ толилогдоһон Улаан талмай дээрэ нүхэд Г. М. Маленковой, Л. П. Бериин, В. М. Молотовой хэлэһэн үгэнүүдые угаа ехэ анхаралтайгаар уншана. Сталинска хараалалтануудые бэелүүлхын түлөө хүсэеэ гамнахагүйбди гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедые, Советскэ правительствые найдуулһан үгэнүүдые шаналал-дурасхаалай митингнүүд дээрэ колхознигууд болон механизаторнууд хэлэһэн байна.

—Манай колхоз вождиин хүндэтэ нэрээр нэрлэгдэнхэй, — гэжэ Хаапсалусска районой Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин түрүүлэгшэ нүхэр Краак хэлээ. — Энэ нэрэтэй манай шанга шадалтай ба хүхюун жаргалтай колхозно ажабайдал холбоотой юм. Партиин Центральна Комитедые, түрэл Советскэ правительствые тойрон бүри нигтаар жагсахабди гэжэ бидэнэр шахаа тангаригаа үгэнэбди.

Бидэнэр колхозно байгуулалтые саашадаашье эсэшэ сусашагүйгөөр бэхижүүлхэбди, ниитын ажахын саашанхи ургалтые хангахабди!

Парти, правительствын уряада москвагайхид ажалай амжалтануудаар харюусана

Улаан талмай дээрэ болоһон шаналал-гашуудалай митинг дээрэ нүхэд Г. М. Маленковой, Л. П. Бериин ба В. М. Молотовой хэлэһэн үгэнүүдые Москвагай предприятинуудта хамтаараа уншалга болоһоор. Машина бүтээгшэд, металлургнууд, бүд нэхэгшэд, промышленностиин бүхы һалбаринуудай хүдэлмэришэд Ленин — Сталинай партида үнэн сэхэ байһан тухайгаа, манай орон дотор коммунизм байгуулхын хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа үгэхөөр бэлэн байһанаа нэгэн һаналаар мэдүүлнэ.

«Серп и молот» заводой булад хайлуулдаг залуу хүдэлмэришэн нүхэр Искаков иигэжэ хэлэбэ:

— Бүгэдэарадай шаналал-гашуудалай үдэрнүүдтэ Коммунистическэ партиин ЦК-е ба Советскэ правительствые тойрон бүри нигтаар жагсаха гэһэн тангариг металлургнууд үгэһэн байна. Манай халаанай коллектив сталинска табадахи табанжэлэй гурбадахи жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ. Коммунизмын агууехэ барилгануудта, манай промышленностиин саашанхи хүгжэлтэдэ бидэнэй хайлуулан гаргаһан булад бүри ехээр ошожо байг лэ.

Һүүлшын хоёр үдэрэй турша соо стахановецууд түргэн аргаар хэдэн арбаад хайлуулга хэжэ, түсэбһөө гадуур хэдэн зуун тонно металл үгэһэн байна.

Манай орон дотор коммунизмын илахын түлөө тэмсэлдэ хүсэ шадалаа улам арьбадхаха тухай КПСС-эй ЦК-гэй ба Советскэ правительствын уряае С. М. Кировэй нэрэмжэтэ «Динамо» заводой хүдэлмэришэн бүхэн халуунаар угтаба. Токарь-стахановец Котарёв мартын 11-дэ метродо хэрэглэгдэхэ аппарадуудта нэгэ цилиндр бүтээхын орондо табые бүтээжэ, нормоёо 500 процент дүүргэбэ.

Арад зоной ажана һайн байдалай түлөө анхарал оролдолго табихаһаа үлүү юумэ манай Коммунистическэ партида үгы,—гэжэ Котарёв нүхэдтөө хөөрэнэ,—бидэнэр коммунизмын агууехэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ зорюулхабди.

Комсомолец мастер Захаровай хүтэлбэрилдэг станочнигуудай халаан үйлэдбэриин үзэгдөөгүй ехэ амжалта туйлаба. Энэ халаанай дүрбэн стахановецууд — Н. Тюрин, В. Ганин, Ф. Смирнов ба Е. Смирнова гэгшэд мартын 11-дэ 22 хүдэлмэришэдэй хэхэ нормые дүүргэбэ.

(ТАСС).

Манай партиин ажал-ябуулгада И. В. Сталин хэтэ мүнхэдөө байха

СВЕРДЛОВСК, мартын 12. (ТАСС). Нүхэр Сталин 1931 ондо ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, иигэжэ зааһан байна:

—Бидэ болбол промышленностиин инженерно-техническэ ба командна хүсэнүүдэй мүнөө байгаа минимумээр хангагдажа шадахаа болёобди. Энээн дээрэһээ инженерно-техническэ хүсэнүүдые хуушанай ёһоор бии болгодог ябадал мүнөө сагта таарамжагүй болоо. Тиимэһээ Урал дээрэ, Сибирьтэ ба Дунда Азида кадрнуудые бэлдэхэ шэнэ шэнэ гуламтануудые бии болгохо шухала байна.

Агуухэ Сталинай энэ заабари Свердловскдо Уральска политехническэ институдые бии болгохо үндэһэ һууринь болоһон байна.

Уральска политехническэ институт ехэ олон мэргэжэлтэдые һурган гаргаа. Эдэнэй дундаһаа алхадаг экскаваторай конструктор, Сталинска шангай лауреат Б. Кубачек, үндэр бүтээсэтэ рельсобалочна станогые байгуулагша Сталинска шангай лауреат Г. Химиг ба наука, техникын бусад элитэ ажал-ябуулагшад урган гараба. Институдай эрдэмтэд промышленна предприятинуудта зорюулагдаһан научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулдаг юм.

Институдай коллектив Иосиф Виссарионович Сталинай наһанһаа нүгшэһэн тухай дуулажа, гүнзэгы гашуудалда ороһон байна. Улаан талмай дээрэ болоһон шаналал-гашуудалай митинг дээрэ нүхэд Г. М. Маленковой, Л. П. Бериин, В. М. Молотовой хэлэһэн үгэнүүдые тон гүнзэгыгөөр шудалжа байна.

—Шаналал-гашуудалай хэды шэнээн хүндэ байһаниие үгөөр хэлэжэ харуулхань тон бэрхэтэй байна,—гэжэ Советскэ Союзай Герой доцент Н. Сыромятников хэлэнэ.

Сталинай нэрээр бидэ ажалай ба дайшалхы амжалтануудые туйлаабди. Агуухэ Сталинай хахасаһанда этигэхэнь тон бэрхэ байна. Тэрэ халаа манһаа хахасаагүй, тэрэнэй нэрэ соло хэтэ мүнхэдөө манай ухаанда байхал. И. В. Сталин манай партиин, советскэ ороной ажал-ябуулганүүдтэ хододоо мүнхэ байха юм.

Украинада И. В. Сталинай зохёолнуудые хэблэлгэ

КИЕВ, мартын 11. (ТАСС). Советскэ Украинын ажалшад Иосиф Виссарионович Сталинай гениальна зохёолнуудые шудална.

Агуухэ вождиин зохёолнууд Украинада жэл ерэхэ бүри улам ехээр хэблэгдэн гаргагдана. Украинска ССР-эй номой палатын мэдээнэй ёһоор, И. В. Сталинай зохёолнууд 1917 онһоо 1952 он хүрэтэр 50 гаран миллион экземпляр тиражтайгаар хэблэгдэн гаргагдаһан байна.

Коммунизмын аша туһада стахановскаар ажаллана

СТАЛИНСК. Москвада болоһон траурна митинг дээрэ нүхэд Г. М. Маленковой, Л. П. Бериин ба В. М. Молотовой хэлэһэн үгэнүүдые Кузнецкэ комбинадай металлургнууд коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ бии хүсэеэ арьбадхаха гэһэн дайшалхы уряал гэжэ тоолон хадуугаа. Эдэ үдэрнүүдтэ металлургическа гигантын цехүүдтэ социалистическэ мүрысөөн шэнэ хүсэтэйгөөр үргэдэжэ байна.

Шаналал-гашуудалай митинг дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, блюмингын мэдээжэ вальцовщик Сталинска шангай лауреат Сомов иигэжэ хэлэбэ:

—Нүхэр Сталинай нэрээр Коммунистическэ партиин ЦК-е тойрон нигтаар жагсажа, табадахи сталинска табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө эрид шууд тэмоэхэбди, советскэ Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые стахановска ажалаар бэхижүүлхэбди. Өөрынгөө бригадын үмэнэһөө энэ жэлдэ түсэбһөө гадуур 10 мянган тонно металл прокатка хэхэ уялга абанаб.

Суута металлург өөрынгөө үгые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна. Энэ хадаа халаанайнгаа даалгабариие үлүүлэн дүүргэнэ.

Мастернууд нүхэд Догадаев, Ерамаченко ба Маркин гэгшэдэй хүдэлмэрилдэг доменнэ пеэшэнэй коллектив жэшээтэ һайнаар ажаллажа байна. Мартын 10-да энэ пеэшэн соо түсэбһөө гадуур 134 тонно шэрэм хайлуулагдаба. Листостанай прокатчигууд абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ. Һүүлшын гурбан үдэрэй туршада эдэнэр болбол түсэбтөө нэмэри болгон 500 тонно металл прокатка хэһэн байна.

Инаг Эхэ оронойнгоо түлөө

АЛМА-АТА, мартын 12. (ТАСС). Хэды мянган агитаторнууд нүхэд Г. М. Маленковой, Л. П. Бериин, В. М. Молотовой Улаан талмай дээрэ болоһон шаналал-дурасхаалай митинг дээрэ хэлэһэн үгэнүүдые городой фабриканууд ба заводуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ ойлгуулна.

Ажалшад болбол Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ ба Советскэ правительствода инаг дуратай ба манай орондо коммунизм байгуулха хэрэгтэ бии хүсэеэ үгэхөөр шиидэнги байһанаа мэдүүлнэ.

Машина бүтээлгын заводой формовщик нүхэр Болдырев иигэжэ хэлэнэ: «Манай гашуудал хизааргүй ехэ, манһаа агууехэ вождь ба багша хахасаа. Гэбэшье, манай булад хатуу зориг хухархагүй. Нүхэр Сталин баатар зоригтой хүнүүдтэ дурладаг байгаа һэн. Бидэ болбол өөһэдынгөө бүхы хүсые инаг Эхэ оронойнгоо һалбаран хүгжэхын түлөө үгэхэбди».

Москва. Улаан талмай. Иосиф Виссарионович Сталинай хуурсаг дээрэ Советскэ Союзай ажалшадай табиһан веногууд. ТАСС-эй фотохронико.

АГУУЕХЭ СТАЛИНАЙ ЗАХЯА ЗААБАРИНУУДЫЕ БЭЕЛҮҮЛХЭБДИ

Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо

Заган тосхон советскэ арадай агууехэ вождь ба багша Иосиф Виссарионович Сталинай хүндэтэ нэрэ нэрэлүүлһэн томодхогдоһон колхозой центр болонхой. Мүнөө энэ колхоздо эхин хоёр ба долоон жэлэй нэгэ һургуулинууд бии. Тосхоной арад зон ном бэшэг бултадаа мэдэдэг, эрдэм һургуулитай болоо. Эндэ дээдэ ба дунда һургуулитай хүнүүд олон. Гадна, тус колхозой клубууд (2 клубтай) колхознигуудай амаралтаяа культурнаар үнгэргэдэг газарынь болоо. Тэндэ хододоо кино, зүжэг харуулагдадаг, танца наадан болодог. Мүн колхозно библиотекэтэй боложо байна. Энэ колхоздо хүдөө ажахын культурын байшан һаяхан нээгдэбэ. Тэндэнь агротехническэ курсануудай заняти үнгэргэгдэнэ.

Заган тосхондо баригдаһан колхоз хоорондын гидроэлектростанци хурса гэрэлээ колхознигуудай гэрнүүд соогуур сасаруулна. Тэрэ станциин хүсөөр колхозно үйлэдбэриин ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд механизацилагдаха юм.

Мүнөө Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд культурна болбосон, баян шанга шадалтай болонхой. Тэдэнэй гэрнүүдые радиоприемник, патефон, оёдолой машина болон бусад эдлэлнүүд шэмэглэнэ. Тус колхозой гэшүүд 1952 — 1953 онуудай туршада Новосибирскын «союзпосылторгдо» захил хэжэ, хэдэн арбаад самовар, оёдолой машина, часы болон бусад үнэтэ эдлэлнүүдые асаруулаа.

Эдэ хадаа сталинска анхарал оролдолгын ашаар колхозно таряашадай ажабайдалай улам һайжаржа байһые гэршэлнэ.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой бүхы гэшүүд, зуу гаран наһатай Филат үбгэнһөө эхилээд, залуухан колхознигууд, үхибүүд хүрэтэрөө сагһаа урид вождиингоо наһа бараһан тушаа эдэ үдэрнүүдтэ гүнзэгыгөөр шаналан гашуудана. Колхознигуудай гэрнүүд дээгүүр нэнгэһэн хара хяазатай улаан тугууд бүхы советскэ арадай гашуудалые хүбаалдалсана. Эхэ орондоо тохёолдоһон энэ хүндэ сагта Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд нугаршагүй хатуу зоригтой зангаараа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедые, Советскэ Правительствые тойрон, советскэ арадтайгаа хамта бүри нигтаар жагсахабди гэжэ мэдүүлнэ.

Иосиф Виссарионович Сталинай наһа бараһан тухай мэдээсэл дуулахадаа колхозой садовод Фрол Викулович Филатов ингэжэ мэдүүлһэн байна:

—Сталин наһа баража, манһаа хахасаба. Гэбэшье, Сталинай байгуулһан парти, тэрэнэй сэсэн мэргэн һургаал хэтэ мүнхэдөө үлөө. Тэрээндэ бидэнэр хизаарлашагүйгөөр этигэнэбди. Манай Коммунистическэ парти Сталинай зааһан замаар манине коммунизмда хүтэлнэ... Колхозуудые улам баян болгохо, колхознигуудые бүри шанга шадалтай болгохо гэһэн зорилго нүхэр Сталин табиһан байгаа. 1953 ондо садайнгаа ажалһаа 11 мянган түхэригэй олзо доход колхоздоо оруулха түсэбтэйшье һаа, 25 мянган түхэриг олзо доход оруулхаб.

— Колхозно ажабайдалай үндэһэн хуули болоһшо хүдөө ажахын артелиин Сталинска Уставые наринаар сахихын, колхозойнгоо ажахые улам хүгжөөн бэхижүүлхын тула хүсэ шадалаа гамнахагүйбди. Иосиф Виссарионовичын гэрэлтэ һайхан образ манай зүрхэндэ хэтэ мүнхэдөө оршохол, — гэжэ аймагай центртэ болоһон траурна митинг дээрэ тус колхозой огородой бригадын бригадир Анна Иванова хэлэбэ.

Сталинска Уставые наринаар сахиһанай ашаар тус колхозой ниитын ажахы жэл ерэхэ тудам арбижана, бэхижэнэ. 1952 ондо малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые бүхы түрэлэй малаар дүүргээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ тарянай баян ургаса хуряагаа. Орооһото культурануудай гектар бүриһөө дунда жэшээгээр 12,93 центнер таряа хуряаһан байна.

Тус колхоздо ажахын 1952 оной тоосоон һаяшаг болоо. Олон һалбарита ажахын хүгжэхэтэй хамта, артелиин олзо доход нилээд ехэ болоһон байна. Энэ жэлдэ тус колхоз миллионер болоо.

Энэ амжалтые яагаад туйлааб гэхэдэ, колхоз хадаа ажалай эмхидхэлые ба журамые нилээд һайжаруулжа шадаһан байна. Ажалай эмхидхэлэй гол формонь үйлэдбэриин сагай үргэлжын бригаданууд болонхой. Тэндэ 7 бригада хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй нэгэнинь Онохойн туршалгын станциин филиал —элитнэ үрһэнэй ажахы юм. Тус бригада элитнэ үрһэнэй ба тэжээлэй хоёр звенотой. Эндэ 125 хүн ажалладаг.

Мүнөө жэлдэ тус колхозой полинууд дээрэ 34 трактор, 22 комбайн хүдэлмэрилхэ юм. Колхозой үйлэдбэрине механизацилга ажалай бүтээсые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ ба хүнгэдхэхэ арга олгоно.

Агууехэ Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедһээ, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведһээ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумһээ партиин бүхы гэшүүдтэ, Советскэ Союзай бүхы ажалшадта хандаһан хандалгада харюу болгон Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам саашадань бэхижүүлхэ зорилгоор, эмхидхэлэй-ажахын талаарнь колхозоо улам хүгжөөхэ тодорхой уялгануудые абаа. Ерэхэ хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ, машина зэмсэгүүдэй бүхы заһабари дүүргэгдээ. Мартын 15 болотор үрһэ хүрэнгэ сэбэрлэжэ дүүргэхэбди гэһэн уялга абаа. Тус колхоз модо бэлэдхэлэй түсэбые 103 процент гүйсэдхөө. Модошод Михаил Леонов, Алексей Хохлов гэгшэд нормоёо 300 процент дүүргэдэг. Һаалишад Мария Калашникова, Мария Алексеева, Артем Леонов, Фейфан Филатов, тарянажалай бригадын гэшүүд Назар Матвеев, Андрей Алексеев гэгшэд стахановска ажалаараа колхознигуудайнгаа дунда суурхана. Эдэ бүхы амжалтануудые Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд колхозойнгоо партийна организациин, коммунистнуудай хүтэлбэри доро туйлана.

Н. Цыбенов,
манай корреспондент.

Ленинэй орденто Улан-Удын паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад агууехэ вождиингоо захяа заабаринуудые бэелүүлэн, коммунизм байгуулхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа хандуулжа байна.

Заводой заһабарилгын-механическа цехын токарь Г. П. Сосновский өөрынгөө табанжэлэй даалгабарине дүүргээд, эдэ үдэрнүүдтэ бүри һайнаар ажаллажа, үдэр бүри 3 нормо хүрэтэр дүүргэнэ.

А. Мантаевай фото.

Сталинай хэрэг найдамтай гарта

Энэ гашуудалта үдэрнүүдтэ Улан-Удын паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэд советскэ Эхэ оронойнгоо бүхы арад зонтой хамта, Коммунистическэ партияа, түрэл Советскэ правительствоа бүри нигтаар тойрон жагсахабди гэжэ мэдүүлбэ.

Манай агууехэ вождь И. В. Сталинии хүдөөлүүлгэ дээрэ нүхэд Г. М. Маленковой, Л. П. Бериин, В. М. Молотовой хэлэһэн үгэнүүдтэй мүнөө эндэ цех бүхэнэй хүдэлмэришэд уншан танилсажа байна.

Котельнэ цехын стахановец нүхэр Дудин ингэжэ хэлэбэ: «Хайрата багша Сталинайнгаа захяа заабаринуудые сээжэндээ наринаар хадагалан ябажа, Эхэ оронойнгоо экономикые бүри бэхижүүлхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ уялгатайбди. Манай котельнэ цех энэ хүндэ үдэрнүүдтэ эршэ зоригоо бүри шангадхан ажаллана. Үдэр бүриингөө нормые би 120—130 процент хүрэтэр дүүргэнэб. Бидэнэр саашадаашье темпээ һуладхахагүйбди».

— Маанарта зол жаргал асарһан агууехэ хүн, манай инаг вождь Иосиф Виссарионович Сталин сагһаа урид нүгшэжэ, өөрынгөө алдарта замые дүүргэбэ. Гэбэшье, бидэнэй зоригые энэ гашуудал нугалхагүй. Нүхэр Сталинай хэрэгынь найдамтай гарта байна. Бидэнэр ашата багшынгаа һурган хүмүүжүүлһэн эрхим шабинарайнь, үнэн соратнигуудайнь хүтэлбэри доро урагшаа, коммунизм тээшэ зоригтойгоор дабшахабди, — гэжэ паровоз хабсаралгын цехын начальник нүхэр Иванов хэлэбэ. Энэ цехын коллектив март һарын түсэбые 5 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ нэгэн дуугаар шиидэбэ.

Мүнөө заводой коллектив паровоз, вагон заһабарилха түсэбөө һараһаа һарада, кварталһаа кварталда дүүргэжэ, валовой болон товарна продукци гаргаха жэлэй түсэбые И. В. Сталинай түрэһэн үдэр —декабриин 21 болотор дүүргэхэ гэһэн уялга абажа байна.

С. Черненко.

Социалистическэ мүрысөөн үргэдэбэ

Улан-Удын автотранспортна № 3 конторын коллектив манай агууехэ вождь Иосиф Виссарионович Сталинай сагһаа урид наһанһаа нүгшэһэн тухай мэдээсэлые айхабтар ехэ гашуудалтайгаар дуулаһан байна. Эдэ гашуудалта үдэрнүүдтэ тэдэнэр бүри хатуужажа, түрэл Коммунистическэ партияа, тэрэнэй Центральна Комитедые тойрон, Советскэ правительствые тойрон өөһэдынгөө зэргэнүүдые бүри нигтаар жагсаана.

Мартын 9-дэ Улаан талмай дээрэ нүхэр Сталинине хүдөөлүүлгэн болоходо тэрэнэй эрхим шабинар, үнэн соратнигууд Г. М. Маленковой, Л. П. Бериин, В. М. Молотовой хэлэһэн үгэнүүд Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бүри бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ конторын коллективые зоригжуулаа. Майн 1 хүрэтэр үйлэдбэриингөө дүрбэн һарын түсэбые 112 процент дүүргэжэ, 5000 литр бензин арбилхаһаа гадна, Эхэ орондоо түсэбһөө гадуур 50000 түхэриг мүнгэ оруулха уялга абаад, конторын хүдэлмэрилэгшэд эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Тэдэнэй дунда социалистическэ мүрысөөн улам үргэдэбэ.

Н. Рябованов.

Баруун Германидахи британска верховно комиссар Киркпатригтэ Германидахи Советскэ эзэмдэлгын сэрэгүүдэй Главнокомандалагша армиин генерал Чуйков буруушаалга мэдүүлбэ

Баруун Германидахи британска верховно комиссар Киркпатрик гэгшэдэ Германидахи Советскэ эзэмдэлгын сэрэгүүдэй Главнокомандалагша армиин генерал Чуйков доро дурсагдаһан бэшэг мартын 12-то эльгээбэ:

Баруун Германидахи
Британска Верховно комиссар
господин Киркпатригтэ

Доро дурсагдаһан ушар тухай Танда мэдээсэхые шухалада тоолоноб:

Советскэ авиационно частиин командованиин мэдээсэһэнэй, тэрэниенъ миниин шалгажа үзэһэнэй ёһоор, энэ оной мартын 12-то, берлинскэ сагаар 14 час 26 минутада, сэрэгэй бомбардировщик самолёт Бойценбургын районо ажаглагдаһан, тиигээд демаркационно линиие дабан гаража, Германска Демократическа Республикын территори дээгүүр Бойценбург—Пархим-Росток (тэрэнь Балтиин далайн эрье дээрэ) маршрудаар ниидэжэ, Германска Демократическа Республикын территори руу 120 километр хүрэтэр гүнзэгырэн нэбтэрһэн байна.

Германска Демократическа Республикын территори руу самолёдой гүнзэгырэн орожо үргэлжэлһэнтэй дашарамдуулан тэрэ үедэ ниидэжэ ябаһан советскэ хоёр истребительнүүд, советскэ авиацида, тэрэшэлэн бусад гүрэнүүдэй сэрэгэй авиацида тогтоогдоһон гуримай ёһоор, ойро шадарай аэродром дээрэ буухын тулада дабагша самолёдые тэдэнэй хойноһоо даган ниидэхые эриһэн байна. Дабагша самолёт энэ хуулита эрилтые дүүргэхэгүйһөө гадна, харин советскэ самолёдуудай урдаһаа буудажа ороһон байна.

Энээндэнь советскэ истребительнүүд уридшалан һануулжа буудалгаар харюусаха баатай болоо, тэдэ дабагша самолёт советскэ истребительнүүдэй урдаһаа буудалгаяа замхаагаагүй. Тиин советскэ истребительнүүд харюусажа буудаха баатай болоһон байна. Тэрэнэй эсэстэ дабагша-самолёт доошоо орожо эхилһэн ба Шверинһээ баруун-урда Германска Демократическа Республикын территори дээрэ унаһан байна. Самолёдой унаһан газарта британска танилгын тэмдэгтэй, «Авро Линкольн» түхэлэй сэрэгэй бомбардировщик самолёт байһан, тэрэ самолёдой эбдэрдэһэнүүд, английска сэрэгэй дүрбэн лётчигой үхэһэн бэе олдоһон, тэрэшэлэн хүндөөр шархатаһан нэгэ лётчик абтажа больницада оруулагдаһан байна. Эбдэрхэй самолёт дээрэ авиационно хоёр пушка, томо калибрын пулемёт, һомонууд, буудагдаһан гильзэнүүд олдоо.

Заагдаһан британска сэрэгэй самолёт тушаа дээрэ дурсагдаһан гүтамшагта баримта тухай Танда мэдээсэхэтээ хамта, Германска Демократическа Республикын хилые—демаркационно линиие английска сэрэгэй самолёдой эбдэһэндэ эсэргүү буруушаалга би Танда мэдүүлнэб.

Германидахи Советскэ эзэмдэлгын сэрэгүүдэй Главнокомандалагша армиин генерал
ЧУЙКОВ.

1953 оной мартын 12.
БЕРЛИН.

Чехословацка республикын президент Клемент Готвальдын үбшэлһэн тухай правительственна мэдээсэл

ПРАГА, мартын 13. (ТАСС). Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Президиумэй ба Чехословацка республикын правительствын Президиумэй мэдээсэлые чехословацка телеграфна агентство дамжуулба. Тэрээн соонь ингэжэ хэлэгдэнэ:

Республикын президент нүхэр Клемент Готвальд мартын 12-ой үглөөгүүр хадхаляатажа ба плевридээр хүндөөр үбшэлбэ. Үдэшэ температурань 37,7°, һудалайнь сохисо минута соо 108, шуһанайнь давлени: дээдэ захань 120, доодо захань 80 байба. Нүхэр Клемент Готвальдые аргалха бүхы шухала хэмжээнүүд абтаһан ба абтажашье байна.

Бюллетеньдэнь президентые аргалдаг врачуудай гар табигданхай.

Республикын президент нүхэр Клемент Готвальдын үбшэлһэн тушаа партиин президиумдэ ба правительствода һүни мэдээсэгдээ, үбшыень аргалха ба бэеынь ямар байһан тухай тэдэ ехэ анхарал табина.

Бэеынь ямар байһан тухай ба аргаламжа тухай медицинскэ бюллетеньнүүд тунхаглагдажа байха.

1953 оной мартын 13-най 16 часта Чехословакиин президент Клемент Готвальдын бэеын ямар байһан тухай бюллетень

ПРАГА, мартын 13. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентство ингэжэ дамжуулна:

Мартын 13-най үглөөгүүр Чехословакиин Коммунистическэ партиин түрүүлэгшэ ба республикын президент нүхэр Клемент Готвальдын шуһанайнь давлениин гэнтэ доошолһон, шуһанайнь ябасын юрэнхыдөө һулараһан дээрэһээ бэень муудаба. Эмнэлгын хэмжээ дары абаһанай ашаар шуһанайнь ябасын саашадаа һуларалга зогсоогдобо. Тиигээшье һаа, нүхэр Клемент Готвальдын бэень ехэ муу байһан зангаараа. Шуһанайнь ябасын һуларһан ябадалые болюулхын тулада эмнэлгэ хэгдэһээр.

Чехословакиин президент Готвальдын бэеын ямар байһан тухай бюллетень

ПРАГА, мартын 13. (ТАСС). Мартын 13-да 21 часта президентын бэеын ямар байһан тухай президент Готвальдые аргалдаг врачуудай гараа табиһан бюллетень чехословацка телеграфна агентство дамжуулба:

Мартын 13-най үглөөгүүр нүхэр Клемент Готвальдын бэеын гэнтэ муудахада, сээжэ соонь шуһан орожо болоо гэжэ тухайлагдаһан байна. Үбшэнэйнь намдахатай сасуу туршалгын пункци хэгдэһэн ба сээжэ сооһоонь шэнгэн шуһан абтаһан байна. Хирургнуудые консилиумда урихаар шиидхэгдээ. Аргаламжын хэмжээ-ябуулганууд үнгэргэгдэһөөр. Бэень муу зангаараа.

РСДРП-гэй I СЪЕЗД

1898 оной мартын 13—15 (1—3)-да РСДРП-гэй I съезд Минск городто нээгдээ һэн.

Энэ съездын түүхэтэ удхашанарынь юуб гэхэдэ, Российска социал-демократическа хүдэлмэришэнэй парти байгуулагдаа гэжэ тунхаглаһан байна. «Ехэхэн революционно-пропагандистска үүргэ дүүргэһэн энэ формальна акт соо РСДРП-гэй I съездын удхашанарынь байһан юм» (ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс, 34-дэхи нюур).

XIX зуун жэлэй һүүлээр Росси болбол дэлхэйн революционно хүдэлөөнэй центр болоһон байна. Россида арадай агууехэ революци дэлгэржэ, дэлхэй дээрэ эгээн революционно пролетариат, ородой пролетариат, Россиин революционно таряашадые союзник болгон тэрэнине толгойлоо. Ородой хүдэлмэришэн анги уласхоорондын революционно хүдэлөөнэй авангардынь болобо.

«Арадай ханинар» гээшэ юун бэ, тэдэнэр социал-демокрадуудта эсэргүүгээр яажа дайлалдадаг бэ?» гэһэн өөрынгөө ном соо Ленин ингэжэ бэшэһэн байгаа: «Социал-демокрадууд өөрынгөө бүхы анхаралые ба өөрынгөө бүхы ажал-ябуулгые хүдэлмэришэн ангида хандуулна... Ородой хүдэлмэришэн демократическа үзэлтэние бүхыдэнь толгойлжо, абсолютизмые дараха, ородой пролетариадые (бүхы оронуудай пролетариадтай зэргэ) политическэ тэмсэлэй үнэн сэхэ замаар илалта түгэлдэр коммунистическэ революцида хүтэлхэ байна». (Ленин, том I, 282 нюур).

Ленин ба Сталин революциин гегемони гэжэ пролетариадай түүхэтэ үүргые гүнзэгыгөөр шэнжэлэн харуулһан, хүдэлмэришэн ангиин ба таряашадай революционно союз байгуулха идей дэбжүүлһэн байна. Ленин пролетариадай революционно партиие байгуулхые һаатуулдаг народничество ба «легальна марксизмые» эсэргүүсэжэ тэмсэһэн ба тэдэнине хайра гамгүй элирүүлэн гаргаһан байгаа.

Ленин марксизмые дам саашадань хүгжөөжэ, тэрэнине ангиин тэмсэлэй шэнэ дүй дүршэлөөр баяжуулжа, марксистска теориие Россиин хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнтэй нэгэдүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө ажал-ябуулгые зорюулһан байна. 1895 ондо Ленин Петербургдахи марксистска бүхы кружогуудые «Хүдэлмэришэн ангиин сүлөөлэлгын түлөө тэмсэлэй союз» болгон нэгэдхэһэн байгаа. Энээгээрээ Ленин революционно марксистска хүдэлмэришэнэй парти байгуулха ябадал бэлэдхэһэн байна. Ленин «Тэмсэлэй союзай» урда хүдэлмэришэнэй олониитын хүдэлөөнтэй улам нигтаар барисаа тогтоохо, тэдэние политическэ талаар хүтэлбэрилхэ зорилго табиһан байгаа. Пропагандистска кружогуудта суглуулагдаһан үсөөн тоото түрүү хүдэлмэришэдэй дунда марксизмые пропаганда хэхэ ябадалһаа, хүдэлмэришэн ангиин үргэн олоной дунда политическэ хурса агитаци хэхэ ябадалда шэлжэн орохые Ленин дурадхаа һэн. Олониитын агитаци тээшэ энэ эрьесэ болбол Россидахи хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй саашанхи хүгжэлтэдэ гүнзэгы удхашанартай байһан юм.

«Петербургска «Хүдэлмэришэн ангиие сүлөөлэлгын түлөө тэмсэлэй союзай» удхашанарынь юун байгааб гэхэдэ, Ленинэй хэлэһэн ёһоор, тэрэ хадаа хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ түшэглэһэн революционно парти байгуулха талаар шухала эхининь болоһон юм». (ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс, 28-дахи нюур). Петербургска «Тэмсэлэй союз» Ленинэй хүтэлбэри доро Россида түрүүшынхеэ социализмые хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнтэй нэгэдхэлгые бэелүүлдэг болоо һэн. «Тэмсэлэй союз» Ленинэй хүтэлбэри доро экономическа эрилтэнүүдэй түлөө — ажалай эрхэ байдалые һайжаруулхын түлөө, хүдэлмэриин үдэрые богонидхохын түлөө, хүдэлмэриин салин хүлһые дээшэлүүлхын түлөө хүдэлмэришэнэй тэмсэлые, хаанта засагта эсэргүү политическэ тэмсэлтэй холбодуулан ябуулдаг байгаа. «Тэмсэлэй союз» хүдэлмэришэдые политическэ талаар хүмүүжүүлдэг һэн.

Петербургска «Тэмсэлэй союз» Россиин бусад городуудтахи ба областьнуудтахи хүдэлмэришэнэй кружогуудые мүн лэ тиимэ союзууд болгон нэгэдхэхэ ябадалда хүсэтэ түлхисэ үгөө һэн.

Ленин болбол Россида марксистска социал-демократическа партиие байгуулха хэрэгтээ, өөрынгөө саашанхи хүдэлмэридэ Петербургска «Тэмсэлэй союзай» революционно дүй дүршэлдэ түшэглэһэн байна. Ленин революционно партиин программын проект зохёоһон юм. Энэ программа соогоо самодержавиие дараха, политическэ эрхэ сүлөөе дайлан олохо, засагые пролетариадай буляан абаха, социалистическэ обществые байгуулха ябадал пролетаринарай ангиин тэмсэлэй уг зорилгонь болоно гэжэ тайлбарилһан байха юм.

Эдэ жэлнүүдтэ Закавказьеда марксистска организацинууд эмхидхэгдэнэ. 1896 ондо Тифлисскэ губернидэ эмхидхэгдэһэн марксистска кружогуудта И. В. Сталин хүдэлмэрилжэ эхилээ һэн. 1898 ондо нүхэр Сталин «Месами-Даси» гэжэ тифлисскэ социал-демократическа организациин революционно талые толгойлжо, кружковой пропаганда хэхэ ябадалһаа үргэн олоной дунда политическэ агитаци хэхэ ябадалда шэлжэн орохо хүдэлмэриие эхилһэн байна.

1898 ондо Петербургска, Московско, Киевскэ, Екатеринославска «Тэмсэлэй союзууд» ба Бунд социал-демократическа партида нэгэдэхын тула түрүүшын һэдэлгэ хэһэн байна. Энэ зорилгоор тэдэнэр 1898 оной мартда Минскдэ РСДРП-гэй I съездэ сугларһан байна.

РСДРП-гэй I съезд дээрэ хамта 9 делегадууд байгаа һэн. Съезд дээрэ Ленин байгаагүй, ушарынь,— энэ үедэ Сибирьтэ сүлэлгэдэ байһан юм. Съезд дээрэ һунтагдаһан партиин Центральна Комитет удангүй арестовалагдаһан байна. Съездын нэрэһээ гаргагдаһан «Манифест» олон талаараа үшөөл хангалтагүй байгаа. Тэрээн соо политическэ засагые пролетариадай дайлан абаха зорилго оруулагдаагүй, пролетариадай гегемони тухай юушье хэлэгдээгүй, гадна, хаанта засагта ба буржуазида эсэргүү пролетариадай тэмсэлдэ тэрэнэй союзнигууд хэд байхаб гэжэ хэлэгдээгүй байгаа.

Съезд болбол өөрынгөө шиидхэбэринүүд ба «Манифест» дотороо Российска социал-демократическа хүдэлмэришэнэй партиие байгуулһанаа тунхаглаа һэн. Энэнь ехэхэн удхашанартай байһан юм.

I съездын болоһон байбашье, үнэн бодото дээрээ марксистска социал-демократическа парти Россида үшөөл байгуулагдаагүй байгаа.

Пролетариадай нэгэдэмэл партиие байгуулхын тулада хамагай түрүүн «экономистнарые» бута сохихо хэрэгтэй байба. Тиин энэ зорилго гүйсэдхэжэ, хүдэлмэришэн ангиин парти байгуулхын хойноһоо Ленин шармайн ороһон юм.

Хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэмэл партиие байгуулгые юунһээ эхилхэб гэһэн асуудал тушаа ондо ондоо һанамжанууд бии байгаа. Заримууд һанахадаа, парти байгуулгые II съезд зарлалгаһаа эхилхэ, энэ съезд нютагуудай эмхинүүдые нэгэдхэхэшье, партиие байгуулхашье ёһотой гэдэг һэн. Ленин тиимэ һанамжые зүбшөөдэггүй байһан юм. Ленин тоолоходоо, съезд зарлахаһаа урид партиин уг зорилгонууд ба түсэбүүд тухай асуудалые элирүүлхэ хэрэгтэй, ямар партии байгуулхаа хүсэнэбибди гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй, «экономистнарһаа» идейнэ талаараа илгаран амяарлаха хэрэгтэй, партиин уг зорилго ба түсэбүүд тухай хоёр ондо ондоо һанамжанууд, — «экономистнарай» һанамжа ба революционно социал-демокрадуудай һанамжа бии юм гэжэ партида үнэн сэхээр, нюулгүйгөөр хэлэжэ үгэхэ хэрэгтэй, революционно социал-демократиин үзэлэй түлөө хэблэлэй үргэн пропагандые ябуулха хэрэгтэй—уридшалһан энэ хүдэлмэриин хэгдээд байхада, тэрээнэй һүүлээр партиин съезд зарлахада болохо байна гэһэн байгаа.

В. И. Ленинэй партиие байгуулха энэ гениальна түсэбые бэелүүлхэ хэрэгтэ «Искра» газетэ гайхамшагта үүргэ эзэлээ һэн. Энэ газета партиие байгуулхын тулада гү, али тиихэдэ хэлсэдэг ёһоор — бодото партиие байгуулхын тулада шухала хэрэгтэй бүхы гол эрхэ байдалнуудые бэлэдхэһэн байгаа.

Искровскэ шэглэл хадаа Россидахи социал-демократическа эмхинүүдэй дунда илажа гараба. Ингээд байхадань партиин хоёрдохи съездые зарлахаар болоод байба. Хоёрдохи съезд дээрэ бодото Российска социал-демократическа парти байгуулагдаа һэн.

Д. Зубин.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Советтэ ба КПСС-эй обкомдо

1953 ондо республикын колхозуудай нийтын малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэмжээнүүд тухай

Нийтын малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын, колхозуудай малые хүсөөд хүрэхэ бүдүүн ба шэмэтэ тэжээлээр хангахын зорилгоор БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет, КПСС-эй обкомой бюро һаяхан иигэжэ тогтообо:

Бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ тушаа тогтоогдоһон 1953 оной гүрэнэй түсэбые колхоз бүхэнэй дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангахыень, энэ зорилгоор хээрын сабшалангай гектар бүриһөө 1,5 центнер, тэрэ тоодо уһалагдаһан сабшаланһаа—20 центнер үбһэ, гектар бүриһөө 28 центнер зеленко, 170 центнер силосно культурануудые, 130 центнер тэжээлэй корнеплодуудые, 115 центнер харгаабха тэдэнэй хуряаха ябадал хангахыень республикын Хүдөө ажахын министерствые, аймгүйсэдкомуудые ба КПСС-эй айкомуудые уялгалха.

Үбһэ хуряалгын эхилхэһээ урид бүдүүн тэжээл дээрэ нэмэлтэ болгон, 100 мянган тонно набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ эмхидхэхэ.

1953 ондо хээрын тэжээлэй газарнуудай ургасые дээшэлүүлхын, үбһэнэй ба бэлшээриин ногооной половой суглуулгые ехэдхэхын тула колхоз бүхэндэ сабшалангай ба бэлшээриин газарнуудые һайжаруулгын хүдэлмэри ябуулха талаар хойшолуулашагүй хэмжээнүүдые абахыень БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерствые, аймгүйсэдкомуудые ба КПСС-эй айкомуудые уялгалха, энэ зорилгоор:

а) 1952 ондо хахалагдаһан сабшалангай ба бэлшээриин газар дээрэ 1953 ондо 7 мянган гектар зеленко олон жэлэй ногоотой холимог тариха; 1953 ондо ургаса багатай 15 мянган гектар сабшалангай ба бэлшээриин участогуудые хахалжа, тэдээнии саашадань сабшалангай газар болгохо. 1953 оной хабар 5 мянган гектар сабшалан ургааһа һөөгүүдһээ сэбэрлэхэ, 10 мянган гектар намагжаһан участогуудые хатааха.

Хахалагдаһан ургаса багатай сабшалангай ба бэлшээриин газарнуудые 1954 ондо сабшалан болгохын тула хээрын олон жэлэй ногоонуудай 400 центнер үрһэ суглуулга хангаха;

б) байгша оной майн 15 болотор [illegible] мянган гектар сабшалангай газарые шулуу шохойһоо сэбэрлэжэ, сабшалан дээрэ 3 миллион [illegible] наг шэбхэ гаргаха ба тэрээнэй 30 мянган гектарһаа бага бэшэ газарта үтэг хэхэ, 1100 тонно шохой, 700 тонно шубуунай аргал суглуулжа, 9000 гектар талмайда нэмэлтэ тэжээл болгон оруулха ябадал хангаха;

в) хээрын тэжээлэй газарнуудые зүбөөр ашаглахын зорилгоор байгша оной апрелиин 10-һаа хожом бэшэ хээрын сабшалан ба бэлшээринүүдые тус тус бригаданууд болон фермэнүүдтэ даалган үгэхэ; 1953 онһоо эхилэн, сенокосооборотой системые бүтээлгэжэ эхилхэ, энэ зорилгоор хээрын 50 мянган гектар сабшаланые өөрөө үрэжэн ургахынь тула таһалха.

Газарай гэдэжэ эхилхэлээр колхозуудай бүхы сабшалангууд дээрэ мал адуулга хорихо.

Сабшалан малда эдюулхэ, гэшхэлгэгүйн тула республикын бүхы колхозуудта июниин 1 болотор посхоонуудые бариха. Заһагдаһан ба шэнээр баригдаһан бүхы посхоонуудые колхозуудай балансда абажа ба фермэнүүдые даагшад болон тарян ажалай бригадануудай бригадирнуудта актаар тушааха;

г) хээрын сабшалангай газар ехэдхэхын зорилгоор 20 мянган гектар бэлшээриин ба ашаглагдадаггүй бусад газарнуудые сабшалан болгохо.

Ой модоной дундуурхи бэлшээриин орхигдоһон участогуудые ба ой модоной дундуурхи (шэнгэн модотой ба бургааһа һөөгүүдтэй) шэмэтэ газарнуудые байгша оной апрель ба май һарын турша соо шэнжэлэн үзэлгэ эмхидхэхэ, эдэ участогуудые мал бэлшээлгэдэ хэрэглэхэ хэмжээ-ябуулгануудые зохёожо, тэдээнии ашаглаха түсэб аймгүйсэдкомуудта хаража үзэхэ.

1952 ондо 296,8 мянган гектар тэжээлэй газарнууд дээрэ үнгэргэгдэһэн геоботаническа шэнжэлэлгын материалнуудһаа үндэһэлэн, хээрын сабшалан ба бэлшээриие һайжаруулха, ургасынь дээшэлүүлхэ бодото хэмжээ-ябуулгануудые хараалхыень республикын Хүдөө ажахын министерствые, ажалшадай депутадуудай Зэдын, Сэлэнгын, Мухаршэбэрэй ба Бичурын аймсоведүүдые уялгалха.

Сабшалан ба бэлшээри болгон ашаглахын тула гүрэнэй газарай фондын ашаглагдадаггүй участогуудые Яруунын (Конда ба Зазые), Хориин (Ана болон Курба горхонуудай эхине), Түнхэнэй (Ургудей, Ильчир ба Хупчик гэжэ участогуудые), Торин (Таглей нуурай районие ба Темник голой эхине) аймагуудта 1953 ондо уридшалан шэнжэлэлгын хүдэлмэри аймгүйсэдкомуудтай хамта республикын Хүдөө ажахын министерствын эмхидхэхыень уялгалха.

Республикын Хүдөө ажахын министерствые (нүхэр Дубровский), БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи Уһанай ажахын управлениие (нүхэр Большаков), аймгүйсэдкомууд ба КПСС-эй айкомуудые иигэжэ уялгалха:

а) байгша оной майн 15 болотор 108 мянган гектар хээрын сабшалан хабартаа уһалууриин канавануудһаа уһалха ба байгша оной май болон июнь һарын турша соо 53 мянган гектар сабшалан ногоонной ургажа байхада уһалха, мүн тэрэшэлэн һайрамай уһаар ба хадын багахан горхонуудта хаалта хэхэ аргаар 86 мянган гектар сабшалан уһалха ба намартаа 10 мянган гектар сабшалан уһалха ябадал хангаха.

Сабшалан уһалалгын үедэ уһалагшадай түхэреэн сүүдхын хүдэлмэри эмхидхэхэ ба сабшаланһаа гадуур уһанай урдаха ябадал гаргахагүй;

б) уһалууриин бүхы системэнүүдые ба гидротехническэ барилгануудые заһабарилга, 1565 гектар сабшалан уһалхын тула уһалууриин хэрэглэгдэдэггүй бағануудые системэнүүдые һэргээн заһалга эмхидхэхэ ба 750 гектар сабшалан уһалхын тула уһалууриин баганууд шэнэ системэнүүдые барилга хангаха;

в) малые уһалууряар хангахын тула байгша оной март—апрелиин турша соо хээрын бүхы уһалууринуудые тоо бүридхэлдөө абаха ба тэдээнии сэбэрлэжэ фермэнүүд, гүүртэнүүд болон отаранuудта даалган үгэхэ, мүн тэрэшэлэн 1953 ондо республикын колхозуудта 54 шахтна худагуудые, 10 буровой скважинануудые, 15 нуурмагууд ба уһан сөөрэмүүдые бариха.

Уһалууриин тон дутамаг байһантай дашарамдан, хэрэглэгдэдэггүй ба хаягдаһан бүхы уһалууринуудые (булагууд, худагууд, нуурмагууд ба уһан сөөрэмүүдые) 1953 оной хабарай турша соо сэбэрлэхэ ба һэргээн заһаха хүдэлмэри эмхидхэхыень, мүн тэрэшэлэн малай зунай болон үбэлэй байрануудта шахтна худагуудые двигателеэр хүдэлгэгдэдэг насосуудтайгаар нэмэжэ бариха ябадал хангахыень ажалшадай депутадуудай Зэдын, Сэлэнгын, Хориин, Кяхтын, Иволгын ба Торин аймсоведүүдые уялгалха.

2000 гектар сабшалан уһалха Тамчын уһалууриин системые 1953 ондо барижа дүүргэхэ, Сильтетуйска ба Цагаан голой уһалууриин системэнүүдые һэргээн заһаха ябадал хангахыень БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи Уһанай ажахын управлениие, ажалшадай депутадуудай Сэлэнгын, Тарбагатайн ба Иволгын аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудые уялгалха.

3 мянган гектар сабшалан уһалха Түгнын уһалууриин системэ бариха ба 3,5 мянган гектар талмайтай Мухинска намаг хатааха тухай проектно-сметын документаци зохёолгые 1953 ондо дүүргэхыень БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи Уһанай ажахын управлениин начальник нүхэр Большаковые уялгалха. Мухаршэбэрэй ба Иволгын аймгүйсэдкомуудтай хамтадаа проектно-сметын документацитай зохилдуулан, 1954 ондо Түгнын уһалууриин системые барихын ба Мухинска намаг хатаахын тула бэлэдхэлэй хүдэлмэри эмхидхэхэ.

Байгша оной апрелиин 1 болотор МТС-үүдэй сабшалангай-мелиоративна машинануудые, байгша оной июниин 1 болотор МТС-үүд болон колхозуудай үбһэ хуряалгын машина зэбсэгүүдые, силосорезкэнүүдые заһабарилжа ба бэлэдхэжэ дүүргэлгэ хангахыень БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерствые, аймгүйсэдкомуудые ба МТС-үүдэй директорнуудые уялгалха.

Үбһэ хуряалгын зэр зэмсэгүүдые (гар хажуур, алха, дүшэ, бүлюу, точила ба бусадые), үбһэ хуряалгын морин машинануудта хэрэгтэй запасной частьнуудые болон түрхихэ, тоһодохо материал хүсэд хүрэхэ хэмжээтэйгээр республиканска ба районно базануудтаа байгша оной майн 1 болотор асархыень Бурмонкоопсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Доржиниие, «Сельхозснабай» конторые эрхилэгшэ нүхэр Коркиниие уялгалха.

Байгша оной март, апрель ба май һарын түрүүшын хахадай турша соо сабшалан дээрэ наг шэбхэ шэрэлгэ, сэбэрлэлгэ, сабшалан уһалалга ба бусад хүдэлмэринүүдые үнгэргэлтөөр нийтын хүдэлмэринүүд болон воскресникүүдые эмхидхэхыень аймгүйсэдкомууд ба КПСС-эй айкомуудые уялгалха.

Республикын Хүдөө ажахын министерствые, аймгүйсэдкомууд, КПСС-эй айкомууд ба колхозуудай правленинүүдые иигэжэ уялгалха:

а) зелёнко, силосно культурануудые, тэжээлэй корнеплодуудые ба олон жэлэй ногоонуудые тариха тушаа тогтоогдоһон гүрэнэй 1953 оной түсэбые колхоз бүхэнэй саг соогоо дүүргэхэ ябадал хангаха. Тэжээлэй культурануудай үрһэ хүрэнгэ республикада асаралга ба тэрээнии колхоз бүхэнэй абалга байгша оной апрелиин 15 болотор дүүргэхэ. Колхозуудта, фермэнүүдтэ ба малай үбэлжэлгын газарнуудта түсэбһөө гадуур 10 мянган гектар зелёнко ба тэжээлэй корнеплодуудые тарилга эмхидхэхэ;

б) 1953 ондо колхозуудта ногоо тарилгатай полевой 33 севооборот ба тэжээлэй 67 севооборот ашаглаха. Олон жэлэй ногоонуудые тарилгын талмайе 18 мянган гектарта хүргэхэ.

Хабарай полевой хүдэлмэриин эхилхэһээ урид аймагуудай хүдөө ажахын таһагуудай ба МТС-үүдэй агрономуудай хүсөөр олон жэлэй ногоонуудай урда жэлнүүдэй тарилгануудые инвентаризацилга үнгэргэхэ. Инвентаризациин материалнуудай үндэһэ һуури дээрэ агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые зохёохо ба колхоз бүхэндэ ногооной ургасын хойноһоо харууһалга һайнаар эмхидхэхэ. Үрһэ хүрэнгэ үгэхэ ногооной участогуудые хахалха ябадал эрид хорихо;

в) 1954 онһоо эхилжэ, колхоз бүхэндэ тэжээлэй корнеплодуудай өөрын үрһэ хүрэнгэ ургуулга эмхидхэхэ, тэрэнэй тула 1953 ондо хүсэд хүрэхэ хэмжээтэйгээр үрһэ хүрэнгэ абаха участогуудые бии болгохо;

г) тэжээлэй корнеплодуудые ба силосно культурануудые тариха 2 мянган гектар газарта наг шэбхэ ба мянган гектарта үжөөгдэһэн шэбхэ оруулга эмхидхэхэ. Мянган гектар тэжээлэй корнеплодуудые нэмэлтэ тэжээлээр үтэгжүүлхэ, мүн тэрэшэлэн 1,5 мянган гектар тэжээлэй культурануудые уһалха.

Республикын Хүдөө ажахын министерствые ба МТС-үүдэй директорнуудые иигэжэ уялгалха:

а) тракторaар үбһэ сабшаха, тармаха, шэрэхэ, һүрилхэ, силос дараха, тэжээлэй корнеплодуудые, силосно культурануудые тариха, элдүүрилхэ болон хуряаха, мүн тэрэшэлэн сабшалангые дээгүүрнь ба үндэһөөрнь һайжаруулха, сабшалангай болон бэлшээриин газар уһалха ба хатааха талаар гүрэнэй түсэбые МТС бүхэнэй дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангаха;

б) МТС-үүдэй хүсөөр 2 мянган гектарта тэжээлэй корнеплодуудые ба 2,5 мянган гектарта силосно культурануудые үргэн рядтайгаар тариха, мүн тэрэшэлэн үргэн рядтайгаар таригдаһан 4,5 мянган гектар тэжээлэй корнеплодуудай ба силосно культурануудай ряд хоорондын газарые 2—3 дахин элдүүрилхэ;

в) байгша оной июлиин 1 болотор МТС-үүдтэ 150 тросово тракторна волокушануудые ба бүхы «Коммунар» комбайнуудта ехэдхэгдэһэн соломокопнительнүүдые түхеэрхэ;

г) машинно-тракторна станцинуудай дэргэдэ сабшалангай-мелиоративна ба машинаар үбһэ сабшаха 25 отрядуудые эмхидхэхэ. Нэрлэгдэгшэ отрядуудые сабшалангай-мелиоративна шухала машинануудаар хангаха ба эдэ отрядуудта хүдэлмэрилхынь тула илангаяа дүршэлтэй трактористнууд болон машинистнуудые томилхо. Сабшалангай-мелиоративна станцинуудта хүдэлмэрилхынь тула участково агрономууд болон механигуудые эльгээхэ.

Полевой хүдэлмэриин эхилхэһээ урид колхозуудта хэгдэхэ сабшалангай-мелиоративна хүдэлмэринүүдэй талмайе ба хэмжээе, мүн тэрэшэлэн МТС-үүдэй сабшалангай-мелиоративна отрядуудай хэхэ уһалууриин ба намаг хатаалгын каналнуудай трассые тодорхойлон тогтоохо.

Томо фермэнүүдтэй колхозуудта тэжээлэй корнеплодуудай 100 хранилищинуудые, 118 мянган кубометрын багтаамжатай силосно түхеэрэлгэнүүдые (хахад башнинуудые ба ханалагдаһан траншейнүүдые), тэрэ тоодо туд бүридөө 50 тоннын багтаамжатай ба дулаасуулагдаха түхеэрэлтэтэй 50 траншейнүүдые, туд бүридөө 100 тоннын багтаамжатай силосно 100 хахад башнинуудые барилга хангахыень республикын Хүдөө ажахын министерствые, БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи Хүдөөгэй ба Колхозно барилгын управлениие, аймгүйсэдкомууд ба КПСС-эй айкомуудые уялгалха.

Бүхы колхозуудта тэжээл бэлэдхэлэй саг үргэлжын бригадануудые байгуулха ба бэхижүүлхэ, эдэ бригаданuудта саг үргэлжэ хүдэлмэрилдэг колхозникүүдай тооe 4 мянганда хүргэхэ гэжэ республикын Хүдөө ажахын министерствые, аймгүйсэдкомуудые, КПСС-эй айкомуудые ба колхозуудай правленинүүдые уялгалха.

Тэжээл бэлэдхэлэй бригадануудай составһаа колхозникүүдые абажа, тэжээл бэлэдхэлгэтэй холбоогүй ондоо ямаршье хүдэлмэридэ колхозой правлениин табиха ябадал хорихо.

Сабшалан ба бэлшээриие һайжаруулха, сабшалан уһалха, тэжээлэй культурануудые тариха, уһанай ажахын барилгануудые хэхэ ба бусад хүдэлмэринүүдые үнгэргэхэ тушаа тогтоогдоһон даалгабаринуудтай зохилдуулан, арбан үдэрэй турша соо тус тус хүдэлмэринүүдээрнь даалгабаринуудые зохёожо, колхозууд болон МТС-үүдтэ үгэхыень, тэдэ хүдэлмэринүүдые үнгэргэхэ болзорнуудые тогтоохыень аймгүйсэдкомууд ба КПСС-эй айкомуудые уялгалха. Эдэ хэмжээ-ябуулгануудые колхозууд ба МТС-үүдэй партийна организацинуудай суглаанууд дээрэ, колхозникүүдай суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэлгэ эмхидхэхэ.

Байгша оной мартын 15-һаа 30 болотор сабшалангай-мелиоративна отрядуудай начальникүүдай курсa 25 хүнэй составтайгаар, тэжээл бэлэдхэлэй бригадануудай бригадирнуудай курсa 30 хүнэй составтайгаар үнгэргэхэ гэжэ республикын Хүдөө ажахын министерствые уялгалха.

Хүдөө ажахын Онохойско нэгэ жэлэй һургуулиин дэргэдэ 1953—1954 оной һуралсалай жэлһээ эхилэн, тэжээл бэлэдхэлэй бригадануудай бригадирнуудые бэлэдхэхэ нэгэ жэлэй болзортой һуралсал эмхидхэхэ ба жэлдээ 30 хүниие һургаха.

Байгша оной март һара соо МТС-үүдэй дэргэдэ 230 хүнэй хабаадалгатай тэжээл бэлэдхэлэй бригадануудай бригадирнууд ба луговодуудай, аймагуудай уһанай ажахынуудай дэргэдэ 100 хүнэй хабаадалгатай колхозно уһалагшадай гурбан үдэрэй семинар үнгэргэхэ.

Тракторна бригадануудай бригадирнуудые бэлэдхэдэг МТС-үүдэй дэргэдэхи курсануудай ба БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерствын механизациин һургуулинуудай һуралсалай программануудта луговодствын ба тэжээл бэлэдхэлэй асуудалнуудые оруулха.

БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерстводэ үгтэһэн хэблэлэй талаар лимидэй ёһоор брошюранууд, плакадууд, листовконууд ба лозунгнуудые хэблэн гаргахыень БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерствые (нүхэр Плишкин) ба БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи Полиграфиздадай управлениин начальник нүхэр Бальбуровые уялгалха.

Тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдтэ ябажа байһан колхозникүүд ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдые культурнаар болон худалдаа наймаанай талаар хангалга тухай хэмжээ-ябуулгануудынь БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй хаража үзэхын тула байгша оной мартын 20 болотор үгэхыень БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри эрхилхэ (нүхэр Уртюбаев), искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ (нүхэр Данилов), кинофикациин хэрэгые эрхилхэ (нүхэр Иваненко) управленинүүдтэ, мүн тэрэшэлэн Худалдаа наймаанай министерстводэ ба Бурмонкоопсоюзда дурадхаха.

Малажал хүгжөөхэ ба малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар партиин XIX съездын табиһан зорилгонуудые дүүргэхэ шухалын шухала услови болохо тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгэй удхашанар тухай колхозникүүд ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда нийтэ-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэхыень партиин айкомууд, аймгүйсэдкомууд, ВЛКСМ-эй обком ба партийна эхин организацинуудые уялгалха.

Нийтын малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэмжээ-ябуулгануудые эрхэбэшэ дүүргэхын түлөө колхозуудай, МТС-үүдэй, бригадануудай, тус тус колхозникүүд, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй хоорондо социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ. Социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые саг үргэлжэ шалгаха, тэжээл бэлэдхэлэй гүрүүшүүлэй дүй дүршэлые суглуулан согсолхо ба колхозно үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ.

Агууехэ Сталинай хэрэгые үргэлжэлүүлхэбди гэжэ дэлхэйн арадууд тангаригална

ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА

ПЕКИН, мартын 12. (ТАСС). И. В. Сталинай дурасхаалда зорюулагдан пекинскэ библиотекэ дотор нээгдэһэн выставкэдэ эдэ үдэрнүүдтэ Хитадай Арадай Республикын столицын ажалшад олон мянгаадаараа ороно. Эндэ И. В. Сталинай 100 гаран зохёолнууд ород ба хитад хэлэнүүд дээрэ, Иосиф Виссарионович Сталинай ажабайдал ба ажалябуулгые харуулһан фотозурагууд, картинанууд табигданхай.

Мартын 10-һаа эхилэн, Пекинэй 15 кинотеатрнуудта «Тангариг», «Царицыниие хамгаалга», «Мартагдашагүй 1919-дэхи жэл» гэһэн ба И. В. Сталинай ажабайдалда, ажалябуулгада зорюулагдаһан бусад кинофильмнүүд харуулагдажа захалаа. Кинотеатрнуудта хүн зон хододоо дүүрэн байна. Ажалшадые сүлөөлэлгын түлөө тэмсэлдэ бүхы амиһаа зорюулһан нүхэр Сталиниие гүнзэгы ехээр хүндэлэлгын мэдэрэлтэйгээр ажалшад тус фильмнүүдые харана. Пекинэй шаналал-гашуудалда ороод байһаниие харуулһан «Манай хүндэтэ вождь нүхэр Сталин тушаа гүнзэгы ехэ гашуудал» гэһэн кинохронико мүн тэрэшэлэн кинотеатрнуудта харуулагдана.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, мартын 13. (ТАСС). «Скынтейя» гэжэ газетэ «Эб найрамдалай туг бата гарнууд соо» гэһэн гаршагтай түрүү бэшэг соогоо нүхэр Сталин болбол эб найрамдалай агууехэ туг баригша мүн гэжэ бэшэнэ. Тэрээнэй гениин асари ехэ хүсэлэлгэнь эб найрамдал хамгаалгада ба аюул һандаралта дайнуудһаа хүн түрэлтэниие аршалалгада зорюулагдаһан байгаа гэжэ хүнүүд хэзээшье мартахагүй.

...Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын лагерь болоһон арадуудай хани барисаан, — гэжэ газетэ саашань бэшэнэ,—саг зуурын шанартай бэшэ юм. Сүлөөтэ арадуудай гол шухала интересүүд арадуудай хани барисаанай үндэһэ һууринь болонхой. Советскэ Союзаар толгойлуулһан эб найрамдалай фронтын хүсэниинь, нигта жагсаалын бидэнэрэй эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай, саашанхи зол жаргалай шухалын шухала услови мүн гэжэ арадууд мэдэнэ. Тус лагериие бүридүүлһэн гүрэнүүдэй политика, пролетарска интернационализмын бүгэдые илагша идеологиһоо үндэһэлһэн политика хадаа энэ хани барисаанай үндэһэ һууринь болонхой. Дэлхэйн арадууд Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, Советскэ гүрэнэй гадаадын политикые, бүхы арадуудай хоорондын эб найрамдалай, бэе бэедээ этигэлсэлгын политикые, баримтануудһаа үндэһэлһэн ба баримтануудаар батадхагдаһан политикые, бидэнэрэй өөһэдымнай политика гэжэ тоолодог политикаяа саашадаа улам эрид шиидэнгеэр дэмжэхэ байна.

Эб найрамдалай политикые хэлбэрилшэгүйгөөр ябуулжа байдаг Румынска Хүдэлмэришэнэй партиин ба Румынска Арадай Республикын правительствын хүтэлбэреэр румынска арад болбол эб найрамдалай, национальна аюулгүй байдалай түлөө эсэшэгүйгөөр тэмсэжэ байдаг Советскэ Союзтай хододоо хамта ябахал гэжэ газетэ түгэсхэлдөө бэшэнэ. Сталинска үндэр дээдэ идейнүүдээр зоригжуулагдаһан, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай иланые хүсэгшэ олон зуугаад миллион хүнүүд болбол арадуудай эб найрамдалай ба эрхэ сүлөөгэй түшэг тулгуури болоһон агууехэ Советскэ гүрэниие тойрон нигтаар жагсаха, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлэй тугые бүри дээшэнь үргэхэ байна.

ПОЛЬША

ВАРШАВА, мартын 12. (ТАСС). Польско Хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедтэ үдэр бүри олон мянгаад бэшэгүүд ерэнэ. Польшын ажалшад арадуудай агууехэ вождь ба багша Иосиф Виссарионович Сталинай нүгшэһэн тушаа гүнзэгы гашуудалаа тус бэшэгүүд дотор мэдүүлхэ зуураа, парти болон арадай правительствые тойрон улам нигтаар жагсахабди, Польша дотор социализм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ бүхы эршэ хүсөө зорюулхабди гэһэн уялга абана. Фабриканууд болон заводуудай коллективүүд, газар эдлүүриин үйлэдбэриин кооперативуудай гэшүүд, гүрэнэй хүдөө ажахын хүдэлмэришэд ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхэ уялгануудые абана. Эдэ уялганууд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна.

Мартын 9-дэ, И. В. Сталиниие хүдөөлүүлһэн үдэр, «Покуй» гэжэ металлургическа заводой булад хайлуулагшад үдэрэйнгөө даалгабариие 155,5 процент, нүгөөдэ нэгэ металлургическа заводой булад хайлуулагшад үдэрэйнгөө нормонуудые дунда зэргээр 138 процент дүүргэһэн байна.

Польско горнягуудай шэн зоригтойгоор ажаллаһанай ашаар оронойнүүрһэнэй промышленность мартын 9-дэ түсэбөө 102,3 процент, мартын 10-да 106 процент дүүргээ. Нүүрһэнэй промышленность бүхы дээрээ мартын түрүүшын 10 хоногой түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Текстильнэ промышленностиин олон арбаад мянган хүдэлмэришэд, мүн тэрэшэлэн сталинска вахтада жагсаа. Газар эдлүүриин үйлэдбэриин кооперативуудай гэшүүд хабарай тарилгые богони болзор соо үнгэргэхэ, полинуудай ургасые дээшэлүүлхэ уялгануудые абана.

Албанида И. В. Сталинай зохёолнуудые шудална

ТИРАНА, мартын 10. (ТАСС). Наукын агууехэ корифей И. В. Сталинай зохёолнууд Албанида тон ехээр сэгнэгдэдэг юм. Эдэ зохёолнууд социализм байгуулха хэрэгтэнь ажалай Албанска партида, Албаниин Арадай Республикын бүхы ажалшадта хүсэтэ зэбсэгынь болонхой. И. В. Сталинай зохёолнууд үшөө национальна сүлөөрэлгын үедэ Албанида хэблэгдэн гаража эхилһэн байна. Эдэ зохёолнуудынь албанска ажалшадые баатаршалгануудта болон героизмда зоригжуулдаг байгаа. «ВКП (б)-гэй түүхын Хуряангы курс» гэһэн И. В. Сталинай гениальна зохёол илалтын дүй дүршэлдэ албанска партизануудые һургадаг һэн. Энэ зохёол Албанида 55 мянган хэһэг нийтэ тиражтайгаар хоёр дахин хэблэгдээ. Мүнөө энэ зохёолой гурбадахи хэблэл бэлэдхэгдэжэ байна.

Ажалай Албанска партиин ЦК-гэй тогтоолой ёһоор, И. В. Сталинай зохёолнууд хэблэгдэн гаража эхилбэ. И. В. Сталинай нэгэдэхи, зургаадахи, долоодохи ба наймадахи томууд албан хэлэн дээрэ хэблэгдэн гараад, мүнөө юһэдэхи томынь хэблэлдэ үгтөөд байна. «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэһэн нүхэр Сталинай түүхэтэ зохёол, КПСС-эй XIX съезд дээрэ тэрэнэй хэлэһэн үгэнь 20—20 мянган хэһэг тиражтайгаар хэблэгдэнхэй. Нүхэр Сталинай зохёолнууд арадай засагай жэлнүүдтэ нийтэ дээрээ 462 мянган хэһэг тиражтайгаар хэблэгдэжэ гараа.

Нүхэр Сталинай зохёолнуудые шудалалга партһургуулинуудай болон курсануудай, дунда ба дээдэ һургуулинуудай һуралсалай программа соо оруулагданхай. Сталинай зохёолнуудые, ажалай Албанска партиин бүхы гэшүүд, оронойбүхы түрүү ажалшад шудална. И. В. Сталинай зохёолнууд социализмда зорьһон албан арадай замыень маяк мэтээр гэрэлтүүлнэ.

И. В. Сталинай зохёолнуудые Болгарида хэблэн гаргана

СОФИ, мартын 11. (ТАСС). Болгарска Коммунистическэ партиин издательство И. В. Сталинай зохёолнуудай 13 томые хамтадаа 430 мянган экземпляр тиражтайгаар һүүлэй жэлнүүдтэ хэблэн гаргаа.

«Марксизм ба языкознаниин асуудалнууд» гэжэ И. В. Сталинай зохёол 60 мянган экземпляр тиражтайгаар хэблэн гаргагдаа. «Ленинизмын асуудалнууд» хамтадаа 140 мянган, «ВКП (б)-гэй түүхын Хуряангы курс»—335 мянган экземпляр тиражтайгаар хэблэгдээ. «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ И. В. Сталинай зохёол 200 мянган экземпляр тиражтайгаар һаяхан хэблэн гаргагдаба. Оронойиздательствонуудаар хэблэн гаргагдаһан, И. В. Сталинай зохёолнуудай тираж хамтадаа 2.854.600 экземпляр болоно.

И. В. Сталинай хуряангы биографи 245 мянган экземпляраар хэблэгдэжэ, тараагдаһан байна.

1953 оной мартын 11-нэй үдэр Генеральна Ассамблейн пленарна заседани дээрэ корейскэ асуудал тушаа А. А. Громыкын хэлэһэн үгэ

Господин түрүүлэгшэ, господинууд делегадууд!

Генеральна Ассамблей дээрэ корейскэ асуудал үни удаан сагай турша соо зүбшэгдэн хэлсэгдэһэн байха юм. Тиигэһэншье мүртөө Ассамблей энэ асуудалые тэнсүүлэн таарyулха хэрэгтэ туһалхаар ямар нэгэн шиидхэбэри гаргаха аргагүй байшоо. Корейдэхи дайнай ябуулгануудые энэ дары зогсоохо тухай шиидхэбэришье, мүн бүхы сэрэгэй пленэйхидэй репатриацилга тухай шиидхэбэришье абтаадүй.

Гэхэһээ байтагай, сэрэгэй пленэйхид тухай VII сессиин нэгэдэхи хуби дээрэ Генеральна Ассамблейгээр абтаһан резолюци хадаа сэрэгэй пленэйхидые репатриацилха тухай асуудалые шиидхэлгэдэ туһалаагүй байхаһаа гадна, харин тэрэнэй шиидхэлгые улам бүри түбэгтэй бэрхэ болгобо. Тиимэшье байхань ойлгосотой, юундэб гэхэдэ, Корейдэ шуһа адхаралгые энэ дары болюулха гэһэн нэгэшье тиимэ юумэ резолюци соо үгы байна. Тиимэ болохолоороо, тэрэ хадаа дайнай ябуулгануудые үргэлжэлүүлхэ гэһэн зорилготой байна гээшэ.

Тэрээнһээ гадна, Корейдэ дайлалдажа байһан таланууд хадаа өөһэдынгөө түрэһэн орон нютагта бусаха хүсэлэнтэй байһанаа «һайн дураараа» мэдүүлһэн гансал тэдэ сэрэгэй пленэйхидые андалдан абаад, үлэгшэ сэрэгэй пленэйхид репатриаци эрхилхэ комиссиин мэдэлдэ үлэхэ юм гээд лэ дүүртэһэн байха юм. Мүн тэрэ резолюциин ёһоор, арбитрын үүргэ хадаа дайлалдажа байгаа тала болохо ООН-до үгтэхэ юм гэнэ. Дайлалдажа байгаа тала болоошо ООН-до сэрэгэй пленэйхидые дамжуулан үгэхэ гээшэ яабашье таарахагүй, огто болошогүй шиидхэбэри мүн байһыень ойлгохонь бэрхэтэй бэшэ.

Тэрэ резолюци тухай тиимэ тобшолол хэгдэһэниинь, тиимэ сэгнэлтэ зүбөөр үгтэһэниинь үдэр бүри гэршэлэгдэнэ. Тэрэние зарим нэгэ хүнүүд мүнөөшье үмөөрхэ һэдэлгэ гаргаһан зандаа. Бодото байдалые хараха дурагүй байһан гансал тиимэ хүнүүд энээниие обёоронгүй байжа болохо.

ООН-до корейскэ асуудалые үни удаан зүбшэн хэлсэһэн байбашье, Корейдэхи дайниие зогсооохо гэжэ дэлхэйн бүхы оронуудта үргэн нийтээрэ улам хатуугаар эрилтэнүүдые табижа байбашье, корейскэ арадта ушаруулагдаһан энэ агрессивнэ дайн үргэлжэлжэ, үдэр ерэхэ бүри улам ехэ гээлтэ хохидол ушаруулжа байһан ушарые юугээр тайлбарилхаб гэһэн асуудал гараһаар зүбтэй байна.

Корейдэхи дайнай түлөө харюусалгатай байхаһаа гадна, мүн корейскэ арадта тоо томшогүй ехэ гэмтэл хохидол ушаруулһанай түлөө, простой американецүүдташье бага бэшэ гэмтэл хохидол ушаруулһанай (юундэб гэхэдэ хэдэн арбаад мянган американска залуушуул энэ дайн соогуур алагдаһан, гэмтээгдэһэн байна бшуу) түлөө харюусалгатай тэдэ хүнүүд Корейдэхи дайнай ябуулгануудые энэ дары зогсоохо тухай али бүхы эрилтэнүүдтэ үсэд нэтэрүүгээр эсэргүүсэдэг байһыень юугээр тайлбарилхаб?

Хэрбээ ушар баримтануудые сэхэ руунь харадаг байбал энэ асуудалда харюу үгэхэнь бэрхэтэй бэшэ. Ушар баримтануд дээрэһээ харахада, Холбоото Штадуудай правительство корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ болон Корейдэхи дайниие зогсоохо гэжэ зорюулагдаһан ямаршье дурадхалнуудые тон эсэргүүгээр угтана. Корейдэхи дайнай ябуулгануудые энэ дары зогсоохо тухай Советскэ правительствын дурадхалые эгээ тиигэжэл угтаһан байгаа. Корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхын тулада, тэрэ тоодо сэрэгэй пленэйхидэй репатриаци тухай асуудал шиидхэхын тулада этигэлтэй комисси байгуулха гэһэн советскэ дурадхал мүн лэ тиимээр угтагдааһэн.

Советскэ делегациин оруулһан дурадхалнуудай гол удхые һануулаад үгэһүүб. Эдэ дурадхалнууд хадаа иимэ юумэ хэхэ шухала гэжэ хараалһан байна гэбэл:

«Комиссиин гэшүүдэй гурбанай хоёр хуби тухай олонхиин дуугаар асуудалнуудаа шиидхэхэ гэжэ резолюциин советскэ проект соо хараалагдаһан корейскэ асуудалые эбэй ёһоор хэлсэхэ комиссиин шиидхэлгэдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай, мүн сэрэгэй пленэйхидые дүүрэн репатриацилха тухай асуудалые дамжуулан үгэхэ тухай дайлалдажа байгаа талануудаар зүбшөөгдэһэн хэлсээнэй проектын үндэһэ һуури дээрэ алишье талаһаа хуурай газарта, далай дээрэ, агаарта хэгдэхэ сэрэгэй ябуулганууды энэ дары бүримүһэн зогсоохо гэжэ Корейдэ дайлалдажа байгаа талануудта **һайшаан дурадхаха.**

Сэхэ хабаадалсаха талануудай болон мүн бусад гүрэнүүдэйшье, тэрэ тоодо Корейдэхи дайнда хабаадалсаагүй гүрэнүүдэй хабаадалгатайгаар корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ **комисси бии болгохо.** Тус комисси иимэ составтайгаар байгуулагдаха юм гэбэл: США, Англи, Франци, СССР, Хитадай Арадай Республика, Инди, Бирма, Швейцари, Чехословаки, КНДР, Урда Корей гэхэ мэтэ болохо.

Дээрэ дурсагдаһан комиссиин хиналта доро корейскэ асуудалые өөһэдынь сэхэ хабаадалгатайгаар Корейе нэгэдүүлхэ, корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ тушаа, тэрэ тоодо хоёр талаар сэрэгэй пленэйхидые репатриацилха хэрэгтэ бүхы хэмжээнүүдые туһаламжа үзүүлхэ тушаа энэ хэмжээнүүдые абахые дурсагдаһан комиссида **даалгаха».**

Корейскэ асуудалда США-е дэмжэдэг тэдэ гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй адли, Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэд энэ советскэ дурадхалые буруушаажа ямар нэгэ эли тодо ушар шалтагаан заагаа гү?

Үгы даа, энэ советскэ дурадхалые буруушааһан ямаршье эли тодо ушар шалтагаан заагдаагүй байха юм.

США-гэй правительствые халхалха гэжэ Ассамблей дээрэ американска түлөөлэгшэдэй хэды ехэ һэдэлгэнүүдые гаргаашье һаань, Корей тушаа ООН-эй муу нэрэтэ комиссиин ажал-ябуулгые үмөөрхэ гэжэ хэды ехээр һэдээшье һаань, Корейдэхи байдалые амаржуулха гэжэ хэн үнэхөөрөө хүсэдэг, хэн энээниие хүсэдэггүй, харин Нэгэдэмэл Нацануудай организациин нэрээр бэеэ халхалан Корейдэхи дайниие зогсоохо тухай болон бүхы сэрэгэй пленэйхидые репатриацилха тухай шиидхэбэринүүдые гаргаха ябадалые таһалдуулжа байһыень ушар баримтанууд гэршэлэн харуулна. Дурсагдаһан корейскэ комиссиин ажал-ябуулгые һайшааха гэжэ хараалһан нэгэдэхи комитедэй олонхиин дуугаар абтаһан резолюциин проектые болон энэ корейскэ комиссие усадхаха гэжэ хараалһан советскэ резолюциин проектые зүбшэн хэлсэхэ үедэ Ассамблей дээрэ американска делегациин хэлэһэн үгэнүүд хадаа США-гэй правительствын баримталһан позициин тон хуурмаг байһыень гэршэлэн харуулна. Яахадаа хуурмаг байнаб гэхэдэ, США-гээшэ корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ гэжэ мүн лэ эрмэлзэнэ гэхэ һанаатай американска түлөөлэгшэдэй хэһэн мэдүүлгэнүүдынь ушар баримтануудтай огто таарахагүй байха юм.

Корейдэхи дайниие болюулха хүсэлэнтэй байһан тухайгаа бидэндэ миил аман үгөөр хэлэнэ. Жэшээнь, энээн тухай мүнөөдэр манда Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министр г-н Иденшье хэлээ һэн, теэд бодото дээрээ энэ зорилгые хүсэлдүүлхэ гэһэн ямар нэгэн шиидхэбэринүүдые баталан абалгые таһалдуулдаг байна бшуу. Корейскэ асуудалые зүбшэн хэлсэхэ үедэ, энэ асуудалда США-гэй баримталдаг бодото политика тухай худалаар хэлэжэ гэнэн хонгор хүнүүдэй нюдэ далдалха гэжэ США-гэй түлөөлэгшэдэй яахадаа һэдэдэг байһаниинь, тэрэшэлэн түбэгтэй бэрхэ боложо байгаашье һаань ниитын һанал бодолые төөрюулхэ гэжэ тэдэнэй һэдэдэг байһаниинь эгээ энээгээр лэ тайлбарилагдаха байна бшуу.

Хэрбээ Корейдэхи дайниие болюулха гэжэ США-гэй правительствын үнэхөөрөө хүсэдэг байбал, сэрэгэй ябуулгануудые энэ дары зогсоохо тушаа ямаршье арсалта байха ёһогүй байгаа бшуу. Бидэнэй энээнэй урда тээ хэлэһэнэй ёһоор, американска делегадуудай мэдүүлгэнүүдтэ тад һөөргэ сэрэгэй ябуулганууды зогсоолго хадаа сэрэгэй пленэйхидые репатриацилха тухай асуудалые шиидхэлгые түбэгтэй бэрхэ болгохогүй байхаһаа байтагай, харин энэ шухала зорилго шиидхэлгые хүнгэдхэхэ байһан юм.

Хэрбээ США-гэй правительство сэрэгэй пленэйхидэй репатриаци тухай асуудалые шиидхэхэдээ уласхоорондын эрхэ ёһые, тон түрүүн Женевскэ конвенциие үнэхөөрөө тоодог байгаа һаа, сэрэгэй пленэйхидые бултыень репатриацилха ябадалые арсаха ёһогүй байгаа. Тиимэ байгаа һаань саг үргэлжэ айлгаха, мэхэ гохо болон террор хэхэ условидо байдаг корейскэ болон Хитадай сэрэгэй пленэйхид тушаа Корейдэхи американска сэрэгэйхидэй саг үргэлжэ хэжэ байһан тэдэ зэрлиг муухай аашанууд болон гэмтэ ябадалнууд мүн лэ байха ёһогүй байһаниинь ойлгосотой бэзэ. Корейдэхи США-гэй сэрэгэй засагаархидай зүгһөө корейскэ болон Хитадай сэрэгэй пленэйхидые тамалан зобоожо, алажа хюдажа байһан ушар баримтанууд бүгэдэндэ мэдээжэ болонхой. Миил хоёр үдэрэй саада тээ бүхы дэлхэйн хэблэл, тэрэ тоодо американска хэблэлшье, Урда Корейдэхи лагерьнуудта корейскэ болон Хитадай сэрэгэй пленэйхидые дахяад алажа хюдажа байһан тухай мэдээсэл тунхаглаһан байха юм.

Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, Холбоото Штадуудай правительство Корейдэхи дайниие зогсоохо хэрэгтэ туһа боломоор шиидхэбэри гаргахагүй, сэрэгэй пленэйхидэй репатриаци тухай шиидхэбэри гаргахагүй гэжэ али болохоор эрмэлзэдэгыень гэршэлнэ.

Генеральна Ассамблейн VII сессиин хоёрдохи хуби дээрэшье корейскэ асуудалые зүбшэн хэлсээд байхада, Холбоото Штадууд болон корейскэ асуудалда США-гэй политикые дэмжэн дүнгэлсэдэг гүрэнүүд корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэлгэдэ туһа боломоор ямар нэгэн шиидхэбэри абхуулхагүй гэһэн зорилго мүнөөшье табяад байһаниинь эли тодоор харагдана. Нэгэдэхи комитедтэ энэ асуудалые зүбшэн хэлсэһэн дээрэһээшье, мүн корейскэ асуудалда американска политикые үмөөрэгшэдэй мүнөөдэрэй пленум дээрэ хэлэһэн үгэнүүдһээ, тэрэ тоодо Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министрын хэлэһэн үгэ дээрэһээ элеэр харагдана. Энэнь юугээр гэршэлэгдэнэб гэхэдэ, Корейдэхи дайниие һүжэрөөһэн тэдэнэй бэеэ халхалхын тулада байгуулһан Корей тушаа ООН-эй комиссиин ажал-ябуулгын болзорые һунааха гэжэ американска түлөөлэгшэд үсэд нэтэрүүгээр оролдоно.

Нэгэдэхи комитедтэшье хэлэһэндээл адли, тус комиссиин ажал-ябуулгые һунааха тухай дурадхал гээшэ сэрэгэй пленэйхид тухай асуудал тушаа энээнэй урда тээ абтаһан резолюцидал адли корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ гэһэн хэрэг бэшэ гэжэ мэдүүлхэ шухала гэжэ советскэ делегаци тоолоно. Корейдэхи шуһа адхаралгые зогсоохо болон энэ асуудалые, тэрэ тоодо сэрэгэй пленэйхид тухай асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхын тулада Корейдэхи дайнай ябуулганууды хуурай газарташье, далай дээрэшье, агаарташье хэхэ ябадалые энэ дары зогсоохо шухала, уласхоорондын эрхэнүүдэй бүгэдэниитэдэ тоогдоһон нормонуудай ёһоор сэрэгэй пленэйхидые бултынь репатриацилха шухала.

Эдэ шухала зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгые хүнгэдхэхын тулада ООН-эй корейскэ комисси гэдэгые усадхаха шухала. Тус комиссиие тараалга хадаа Корейдэхи дайниие зогсоохо тэһэн зорилгые шиидхэлгэдэ ямаршье гарза гай ушаруулхагүй байхаһаа гадна, харин, имагта туһа хүргэхэ юм гэжэ лаб мэдэһэн дээрэһээ советскэ делегаци хадаа энэ нэрээ хухарһан комиссиие усадхаха тухай өөрынгөө дурадхалые үмөөрһэн ба үмөөрхэшье зандаа байна. Юуб гэхэдэ, корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ гэһэн али бүхы һэдэлгэнүүдые таһалдуулха гэжэ үшөө үргэлжэлһэн зангаараа байгшад энэ комиссиин саана орожо бэеэ далдалхаяа болихо байһан дээрэһээшье хараха болоо һаа, тус комиссиие тараалга туһа хүргэхэ байна бшуу.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн VII сесси

Пленарна заседани

НЬЮ-ЙОРК, мартын 12. (ТАСС). Генеральна Ассамблейн пленарна заседани үсэгэлдэр боложо, Корей тухай асуудалаар Политическэ комитедэй элидхэлые хаража үзөө.

Политическэ комитедтэ корейскэ асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ юу харуулааб гэхэдэ, Холбоото Штадууд түрүүтэй американо-английска блок хадаа Корейдэ дайнай ябуулганууды болюулха ба корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ хэрэгтэ зорюулагдаһан шиидхэбэринүүдые абахаһаа арсаһан байна. Корейдэ хуурай газар дээрэ, далай дээрэ ба агаарта дай хэлгые дары түргэнөөр ба бүримүһэн болюулха, мүн корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ талаар комисси байгуулха тухай советскэ дурадхалые Политическэ комитедтэ эдэ бүлэг оронууд абхуулаагүй. Тэдэнэр хадаа «Корейе нэгэдүүлхэ ба һэргээн бодхоохо комисси» гэдэгые үлөөхэ гэжэ США-гэй, Англиин, Канадын, Даниин, Франциин, Филиппинын ба Таиландын делегадуудай оруулһан шиидхэбэринүүдэй проектые Политическэ комитедтэ тэдэнэр баадхаһан байна. Энэ резолюциие Политическэ комитедэй баталан абаһан ябадал хадаа Холбоото Штадуудай ба тэдэниие дагаад ябадаг оронуудай Корейдэхи дайе үргэдхэхэ зорилготой байһыень үшөө дахин харуулба.

Политическэ комитедэй элидхэл соо дурсагдаһан резолюциин проектнүүдые голосовалхын урда тээ Генеральна Ассамблейн пленарна заседани дээрэ хэдэн делегадууд үгэ хэлээ. Корейскэ асуудалые шиидхэхын тулада Генеральна Ассамблей ба тэрэнэй Политическэ комитет хадаа «шэнэ замуудые бэдэрхэ» ёһотой гэжэ Индонезиин түлөөлэгшэ Палар мэдүүлбэ. Советскэ ба США-гэй правительствонуудай толгойлогшонорой уулзалга, энээндэ «шэнээр хандалга» боложо үгэхэ байна. Гэбэшье мүнөө үедэ ёһо тэдысэ иимэ дурадхал оруулхые таарамжагүйдэ тоолоноб гэжэ тэрэ нэмээбэ.

Удаань Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Иден үгэ хэлэхэдээ, Корейдэ дайн сэрэгэй үргэлжэлжэ байһанай түлөө Советскэ Союз, Хитадай Арадай Республика ба Корейскэ Арадай-Демократическа Республика харюусалгатай гэжэ баталхые һэдэһэн байна.

Тэрэнэй һүүлээр Советскэ Союзай түлөөлэгшэ А. А. Громыко үгэ хэлэхэдээ корейскэ асуудалые удаан саг соо зүбшэн хэлсэбэшье Генеральна Ассамблейн VII сесси Корейдэ дайнай ябуулганууды үнэхөөр зогсоохо ба корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ хэрэгтэ зорюулагдаһан ямар нэгэн шиидхэбэри абажа шадахагүй байшоо гэжэ тэмдэглээ.

США-гэй түлөөлэгшэ Лодж Хитадай Арадай Республика, Корейскэ Арадай-Демократическа Республика ба Советскэ Союз тухай хардалга гүрдэлгэнүүдээ, советскэ делегацяар үни хада буруутуулан элирүүлэгдэһэн болобошье һаань, дахин дабтаһан байна.

Корейдэ дайнай ябуулгые дары түргэнөөр ба хүсэдөөр болюулха, тэрэшэлэн корейскэ проблемые эбэй ёһоор шиидхэхэ база байгуулха хэмжээнүүдые Генеральна Ассамблейн VII сесси советскэ дурадхалнуудай үндэһөөр абаха дүүрэн аргатай байгаа гэжэ Польшын түлөөлэгшэ Скшешевский һануулаа. Гэхэ зуура, корейскэ асуудалые Политическэ комитедтэ зүбшэн хэлсэлгэ американо-английска блогой оронуудай түлөөлэгшэдэй баалалгаар советскэ резолюциин проект соо дурсагдаһан дурадхалнуудые Политическэ комитедэй олонхид арсаа гэжэ элеэр харагдаба. Польшын делегациин советскэ дурадхалые дэмжэхэ байһан тухай Скшешевский мэдүүлээ.

Генеральна Ассамблей дээрэ корейскэ асуудалые зүбшэн хэлсэлгын үедэ Корейдэ американска агрессихэлгые һайшааха ябадал түйлаха гэжэ американска зонхилхы нюурнуудай һэдэһэн һэдэлгын буруутаһан тухай Украинска ССР-эй түлөөлэгшэ А. М. Барановский хэлээ.

Удаань Белорусска ССР-эй түлөөлэгшэ К. В. Киселев үгэ хэлэхэдээ Корейдэхи дайе зогсоолго хадаа США-гэй тусхай нюурнуудай ба тэдэнэй Корейдэ ябуулдаг агрессивнэ политикые дэмжэдэг правительствонуудай гэмээр унжагайруулагдажа байһанда Генеральна Ассамблейн анхаралые хандуулаа.

«Корейе нэгэдүүлхэ ба һэргээн бодхоохо» ООН-эй комисси гэдэгые усадхаха тухай советскэ дурадхалай түлөө табан гүрэн (СССР, Чехословаки, БССР, УССР ба Польша) голосовалаа. «Корейе нэгэдүүлхэ ба һэргээн бодхоохо талаар ООН-эй комиссиие» үлөөхөөр хараалагдаһан резолюци диилэнхи олонхиин голосуудаар баталан абтаа. СССР-эй, БССР-эй, Чехословакиин, УССР-эй ба Польшын делегацинууд энэ резолюциие буруушаажа голосовалаа.

Энээгээр корейскэ асуудал зүбшэн хэлсэлгые Генеральна Ассамблей дүүргэһэн байна. Энэ зүбшэн хэлсэлгэ хадаа Холбоото Штадууд түрүүтэй ООН-дохи бүлэгэй корейскэ проблемые урда мэтэ эбэй ёһоор шиидхэхэ дурагүй байһые элеэр харуулба.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭ

ПХЕНЬЯН, мартын 13. (ТАСС). Үнгэрэгшэ үдэр Арадай армиин соединенинүүд ба Хитадай арадай һайндуратанай частьнууд американо-английска интервентнүүдтэй ба лисынмановска сэрэгүүдтэй хамгаалалгын байлдаанууды хээ гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай арм... Главна командовани мүнөөдэр ... дээсэбэ.

Арадай армиин частьнууд ... дайсанай самолёдуудые агнан б... дагшад энэ үдэр дайсанай дүрб... самолёт буудажа унагаагаа.

Швециин эб найрамдалай тала баригшад дайн сэрэгэй пропагандада эсэргүүсэн тэмсэнэ

СТОКГОЛЬМ, мартын 12. (ТАСС). Эб найрамдалые хамгаалха шведскэ Национальна комитет конференци үнгэргөө. Нютагай комитедүүдэй, Швециин эб найрамдалай тала баригшадай бултанайнь зорилгонууд тухай тэрээн дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Орон дотор ябуулагдадаг милитаристска пропаганда болон тэрээнтэй тэмсэхэ хэмжээнүүд тухай асуудал хэлсэхэ зүйлдэнь гол һуури эзэлһэн байна. Шведскэ реакционно хэблэл, кино, рекламна обществонууд, номой буржуазна издательствонууд дайн сэрэгэй пропаганда үргэнөөр ябуулна гэжэ конференци дээрэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэһэн байна.

Милитаристска пропаганда хэлгые болюулха эрилтэ хэхыень, агууехэ табан гүрэнүүдэй хоорондо эб найрамдалай Пакт баталуулхын түлөө ябуулга хэхыень уряалан бүхы демократическа организацинуу... болон эб найрамдалай тала ба... шадта, ороной эб найрамдалда... ратай бүхы хүнүүдтэ конфере... хандаа.

Эб найрамдал хамгаалха арад... дай Конгрессэй шиидхэбэри... тухай Эб найрамдалай Бүхэдэл... Соведэй гэшүүн Пер-Олов Цен... рем хөөрэжэ үгөө. Конгресс д... абтаһан дурадхалнуудые конфе... цидэ хабаадагшад нэгэн һанал... һайшаагаа. Эб найрамдалай П... баталуулха тухай хандалгада Ш... скэ эб найрамдалай тала барига... дай 300 мянган хүнэй гар табк... һан тухай мэдээн конференци д... соносхогдоо. Эб найрамдалай П... баталуулха тухай уряае шве... 267 ниитын организацинууд т... тоодо 187 профсоюзна организа... нууд һайшааһан байна.

Боннско сэрэгэй хэлсээндэ эсэргүүсэлгэ

БЕРЛИН, мартын 12. (ТАСС). Боннско ба парижска сэрэгэй договорнуудые бундестагаар баталуулха тухай боннско правительствын һэдэлгэнүүдтэ эсэргүүсэһэн буруушаалганууд Баруун Германида бүри шангадана.

АДН агентствын Кильһээ мэдээсэһэнэй ёһоор Шлезвиг-Гольштейнэй хүн зон митингнүүд ба суглаануудые хэжэ, делегацинуудые һунгана. Сэрэгэй договорнуудые буруушаахыень бундестагай депутадуудһаа эрилтэ хэхын тулада эдэ делегацинууд Бонн эльгээгдэхэ юм.

Марль городой (Реклингхау... шадар) 400 гаран эхэнэрнүүд м... тын 10-най үдэшэ факел нос... гоод жагсаалда гаража, сэрэ... договорнуудые Аденауэрэй рати... кацилха һанаатай байһаниие эс... гүүсэн буруушаагаа. Боннско б... дестагай заседани дээрэ боннско... парижска сэрэгэй договорнуу... гурбадахяа уншалгые хэлс... зүйлһөө дары гаргахые Нюрнб... гын 11 мянган түмэрзамшад эр...

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ

СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ҺЭРГЭЭН БОДХООХО Б... ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ ДҮРБЭДЭХИ УРЬҺАЛАМЖА

1953 оной мартын 1-дэ Дрогобыч городто болоһон шүүбэринүүдэй 7-дохи тиражай

СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

Урьһаламжын бүхы 242 разрядуудта серинүүд ба облигацину... удаадахи номернуудта шүүбэринүүд буугаа гэбэл:

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн түхэригөөр	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн түхэригөөр	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн түхэригөөр	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№
060015	01*)	1 000	064388	35*)	10 000	070528	1—50	200	074767	11*)
060024	34*)	1 000	064526	40*)	1 000	070592	13*)	1 000	074773	25*)
060150	49*)	1 000	064529	1—50	200	070755	1—50	200	074850	15*)
060151	1—50	200	064536	1—50	500	070775	1—50	200	074926	24*)
060184	1—50	500	064575	1—50	200	070933	1—50	500	074967	12*)
060557	1—50	200	064605	26*)	5 000	071175	47*)	1 000	075490	17*)
060711	14*)	1 000	064824	1—50	200	071191	11*)	1 000	075592	23*)
060725	21*)	1 000	065035	1—50	500	071207	1—50	200	075644	09*)
060922	17*)	5 000	065095	26*)	1 000	071288	1—50	200	075869	46*)
061158	1—50	200	065199	25*)	1 000	071430	15*)	1 000	075955	1—50
061216	1—50	200	065997	1—50	500	071498	1—50	200	075983	16*)
061344	29*)	1 000	066015	08*)	1 000	071621	17*)	5 000	076307	27*)
061468	38*)	1 000	066305	13*)	1 000	071678	43*)	1 000	076348	05*)
061490	28*)	1 000	066335	06*)	1 000	071713	1—50	200	076356	32*)
061558	32*)	1 000	066397	17*)	1 000	071781	38*)	1 000	076416	35*)
061606	1—50	200	066436	15*)	1 000	071968	19*)	1 000	076432	1—50
061732	1—50	500	066489	17*)	1 000	072151	01*)	1 000	076459	11*)
062014	46*)	1 000	066607	13*)	1 000	072313	25*)	1 000	076720	27*)
062077	1—50	500	066608	42*)	1 000	072409	1—50	500	076759	19*)
062254	18*)	1 000	066664	27*)	1 000	072428	31*)	1 000	076834	16*)
062336	1—50	200	066698	18*)	1 000	072554	14*)	10 000	076838	09*)
062368	1—50	500	066856	03*)	1 000	072826	29*)	1 000	076959	29*)
062408	41*)	5 000	067077	49*)	1 000	072843	19*)	1 000	077015	14*)
062524	1—50	500	067135	01*)	1 000	072985	07*)	1 000	077039	1—50
062755	18*)	1 000	067316	1—50	500	073038	16*)	1 000	077163	1—50
062762	11*)	1 000	067774	41*)	1 000	073106	40*)	10 000	077222	17*)
062950	25*)	1 000	068058	14*)	1 000	073323	1—50	200	077236	21*)
062968	1—50	200	068077	04*)	1 000	073558	02*)	1 000	077243	1—50
063001	1—50	200	068281	1—50	200	073744	1—50	200	077835	47*)
063229	1—50	200	068449	28*)	1 000	073767	02*)	5 000	077902	1—50
063245	1—50	500	068725	08*)	1 000	073833	03*)	1 000	078075	16*)
063261	1—50	200	069065	1—50	500	073920	48*)	50 000	078218	09*)
063330	1—50	200	069071	1—50	200	074066	1—50	200	078236	1—50
063335	39*)	1 000	069094	1—50	500	074156	05*)	25 000	078249	40*)
063348	1—50	200	069101	1—50	200	074232	1—50	200	078472	48*)
063720	34*)	5 000	069115	1—25	200	074245	20*)	1 000	078687	35*)
063802	31*)	1 000	069411	16*)	1 000	074264	10*)	1 000	078892	02*)
063819	19*)	1 000	069845	22*)	1 000	074327	37*)	1 000	078951	1—50
063886	29*)	1 000	069879	33*)	1 000	074397	05*)	1 000	078993	26*)
063890	38*)	1 000	069955	1—50	200	074519	05*)	5 000	079135	31*)
063973	03*)	1 000	070173	46*)	1 000	074627	13*)	1 000	079570	44*)
064092	50*)	1 000	070370	27*)	1 000	074655	23*)	1 000	079924	1—50
064347	32*)	1 000	070511	13*)	1 000	074667	1—50	200	079929	21*)
064367	31*)	1 000								

*) Энэ сериин облигацинуудай нүгөө 49 номернуудта тус бүриин 200 түхэ... шүүбэринүүд буугаа.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэхэ Комиссиин Түрүүлэгшэ—а... шадай депутадуудай Дрогобычска областной Соведэй гүйсэ... комитедэй Түрүүлэгшэ Украинска ССР-эй Верховно Соведэй депутат И. И. ЯВОРСКИ...

Комиссиин харюусалгата Секретарь В. П. ЖИШ...

Мүнөөдэр кино театрнуудта

Кинотеатр «ПРОГРЕСС» — **«Горячее сердце»** 1 серия (в 10, 12, 14, 16, 18, 20 и 22 ч.).

Кинотеатр «ЭРДЭМ» — **«Третий ...»** (в 10 ч.), **«Боевые друзья»** (в 12, ... 16, 18, 20 и 22 ч.), **«Кубанские ... ки»** (в 23 ч. 30 м.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства —10-17, пропаганды и переводов—6... культуры и быта, промышленности—4-52, мест. информации и писем — 11-05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00495. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.0...